

2015 YILINDA
TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN

**HOMOFOBİ VEYA
TRANSFOBİ TEMELLİ
NEFRET SUÇLARI
RAPORU**

2015 YILINDA
TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN
**HOMOFOBİ VEYA
TRANSFOBİ TEMELLİ
NEFRET SUÇLARI
RAPORU**

2015 YILINDA
TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN
HOMOFOBİ VEYA TRANSFOBİ TEMELLİ
NEFRET SUÇLARI RAPORU

Yayımlayan: Kaos Gey ve Lezbiyen Kültürel Araştırmalar ve Dayanışma Derneği
(Kaos GL)

Birinci Baskı: Ankara, 2016

Bu kitap parayla satılamaz. İnsan haklarının desteklenmesi amacıyla yapılan ve ticari olmayan etkinliklerde serbestçe kullanılabilir.

Kaos GL
Tunus PTT PK 12 Kavaklıdere 06680 Çankaya - Ankara
Telefon: +90 312 230 0358
Faks: +90 312 230 6277
E-posta: bilgi@kaosgldernegi.org
www.kaosgl.org

Bu rapor Açık Toplum Vakfı ve İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı'nın (SIDA) katkılarıyla, Kaos Gey ve Lezbiyen Kültürel Araştırmalar ve Dayanışma Derneği tarafından hazırlanmıştır. Bu; rapor içeriğinin Açık Toplum Vakfı veya SIDA'nın resmi görüşlerini yansıttığı anlamına gelmemektedir.

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	4
2. Anahtar bulgular	10
3. LGBT kişilere yönelik önyargı kaynaklı şiddet	14
3.1. Homofobik veya transfobik nefret suçlarının yasal durumu	15
3.2. Homofobik veya transfobik nefret suçları ve vakaları	18
3.3. Genel sonuçlar – nitel gözlemler	20
4. Kolluk kuvvetlerinin tutumu	28
5. İhlal kategorilerine göre nicel bulgular	30
5.1. Cinayet veya cinayete teşebbüs	30
5.2. Aşırı fiziksel şiddet	31
5.3. Saldırı	34
5.4. Mülke zarar	36
5.5. Tehditler ve psikolojik şiddet	37
5.6. Önyargı saikli diğer vakalar	41
6. Ekler	44

1. GİRİŞ

Homofobi ve transfobi temelli nefret suçları, özelde Türkiye’nin mağdurlaştırılan lezbiyen, gey, biseksüel trans ve interseks (LGBTİ) yurttaşları; genelde akıllı, vicdan ve sorumluluk sahibi tüm insanlar için can yakıcı bir mesele olmaya 2015 yılında da devam etmiştir.

Her ne kadar “nefret veya bir diğer adıyla önyargı suçları” ülkedeki tüm toplumsal kesimlerin insan haklarını ve özgürlüklerini tehlikeye atsa da, Türkiye hâlen bu suç biçimini ulusal mevzuatında ayrıntılı ve bütünsel biçimde tanımamaktadır. Mevcut haliyle “nefret suçlarına ilişkin” ulusal mevzuat, Türkiye’nin üyesi ya da katılımcısı olduğu Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) kriterlerini ve tavsiyelerini karşılamaktan son derece uzaktır. Bu suçlarla mücadele etmek veya bu suçları önlemek için herhangi bir siyasi önlem ya da kamu politikası söz konusu değildir. Siyasilerin, kamu yetkililerinin, medya mensuplarının ve hatta yargı üyelerinin beyanatlarından görüldüğü üzere nefret suçları sıklıkla nefret söylemi ile karıştırılmaktadır. Bunun yanında, nefret suçları (veya nefret söylemi) Hükümet veya ona yakın medya tarafından en çok veya sadece “İslamofobi” temelinde dile getirilmektedir. Bu nefret suçu kategorisini “haklı olarak” dile getiren pek çok kamu yetkilisi veya medya mensubu, söz konusu “homofobi” veya “transfobi” olduğunda ise, bu temellerdeki nefret suçlarını veya nefret söylemlerini ya görmezden gelmeyi tercih etmekte veya bizzat desteklemektedir! Çoğunluğu Müslüman olan ve İslami hassasiyetleri yüksek bir hükümet tarafından yönetilen ülkemizde, İslamofobi temelli nefret söylemi ve nefret suçlarının hedef aldığı yurttaş gruplarının siyasi iktidarın ve toplum genelinin güçlü koruması altında olduğu gözlemlenebilir. Hükümet’in diğer temelleri hedef alan ve çok daha sıklıkla, yaygınlıkla ve şiddetli şekillerde gerçekleştiği görülen nefret suçlarına İslamofobi ile eşdeğer önem vermesi ve onlarla da mücadeleye liderlik etmesi gerektiği açıktır.

2014 yılı Mart ayı itibarıyla, Türk Ceza Kanunu’nun 115. ve 122. maddeleri yeniden düzenlenmiş ve 122. maddeye “nefret” ibaresi eklenmiştir. Ancak, homofobik ve transfobik suçların ülke çapındaki yaygınlığına ve bu temeldeki nefret suçlarının taşıdığı gaddarlığın derecesine rağmen, “cinsel yönelim” ve “cinsiyet kimliği” korunan hak kategorilerinin dışında bırakılmıştır. Bu hayati önemdeki eksikliğin dışında, ulusal mevzuatta söz konusu suçların sosyal, kültürel ve psikolojik yönlerine işaret eden, birbiriyle uyumlu ve tutarlı siyasi önlemler, yasal hükümler, idari atamalar, spesifik mekanizmalar ve prosedürler de hâlen ele alınmış değildir.

Bu suçlara karşı, özellikle de önlemeye yönelik işleyen bir kamu politikası yoktur. Bu yüzden de mevzuat bütüncül ve ilkesel bir yaklaşım tesis etmemektedir; bir devletin iyi tanımlanmış nefret suçları mevzuatında bulunması gereken çok sayıda standart ögeyi içermemektedir ve söz konusu çok boyutlu olguya karşı mücadeleyi ihmal etmektedir.

Özetle, “cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği temelli nefret suçlarının” mevzuat ve politikalar düzeyinde tanınmaması, koruyucu ve önleyici tedbirlerin sağlanmaması, izleme ve belgeleme için gereken idari ve hukuki prosedürlerin bulunmaması ve öncelikle önyargılarla mücadeleye dair Hükümet iradesinin yokluğu, 2014'teki mevzuat değişikliği ile giderilememiş başlıca eksikliklerdir.

Çoğulcu, sosyal adaletin ve bir arada yaşama kültürünün geliştiği bir Türkiye için, bu eksikliklere dikkat çekilmesi ve bunların insan hakları kriterleri ve hukuku açısından eleştirilmesi gerekir. Cinsel yönelimleri ve cinsiyet kimlikleri ne olursa olsun tüm hak sahiplerinin ve mağdurların hukuki kişilikleri mevzuat ve politikalar tarafından tanınmalı; mağdurlar devletin olumlu eylemleri ve etkili çözümleri ile etkin şekilde korunmalı ve güçlendirilmelidir. Kamu kurumları sistematik şekilde veri toplamalı ve bunları analiz etmelidir. Devlet; özel sektörle, sivil toplumla, medyayla ve akademiyle işbirliği içerisinde siyasi ve kültürel programlar taahhüt etmelidir. Söz konusu programların sürekli ve bütünlüklü olması, sosyal-politik sebeplerden kaynaklanan ihallerle mücadelede başarı elde edilmesi adına büyük önem taşır. Öte yandan, belirtmek gerekir ki Türkiye farklı toplumsal arka planlara sahip bütün hak sahiplerinin Devlet tarafından eşit biçimde tanındığı ve dolayısıyla eşit biçimde korunduğu çoğulcu ve katılımcı bir demokrasi olmaktan hâlâ uzaktır. Bu rapordan da anlaşılacağı üzere, Türkiye yaşayan LGBTİ'ler, böylesi bir korumayı en az hisseden gruplar arasındadırlar. Yaşadıkları en ağır mağduriyetleri bile, daha da çok mağdur edilmekten çekinerek kamu organlarına bildirmemeyi tercih etmektedirler. Bu ayrımcılık ve şiddet döngüsü, toplumsal barış ve hukukun üstünlüğü açısından sürdürülemez ve kabul edilemez bir duruma işaret etmektedir.

Gelişmiş nefret suçları ve ayrımcılıkla mücadele mevzuatının bulunmamasına ek olarak; kamu yetkililerinin sistematik görev ihmalleri, bilgi eksikliği ve olayların gözlemlenmesindeki yetersizlikler büyük endişeler yaratmaya devam etmektedir.

“Cinsel yönelim” veya “cinsiyet kimliği” gibi, genel anlamıyla nefret suçu kavramı da yargı sisteminde ve kolluk kuvvetlerinde yeteri ölçüde bilinmemekte veya anlaşılmamaktadır. Bu yüzden de Türkiye Cumhuriyeti'nin her sene hangi hukuki ve istatistiki temeller üzerinden bu olayları gözlemediği, tanımladığı, bu olaylara dair verileri topladığı ve Birleşmiş Milletler ya da AGİT gibi hükümetlerarası organizasyonlara rapor ettiği bir soru işaretidir.

Hâkimler, savcılar ve polis memurları da «cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği temelli nefret suçlarına» mesafeli veya duyarsız durumdadır. 2014’teki nefret suçu düzenlemesinin sonrasında, polis memurlarının bu suç türüyle ilgili bilgi-beceri düzeylerinin artırılmasına dair bir program AGİT ile birlikte başlatılmış olsa da bu eğitim programlarına Türkiye’deki hak temelli çalışan sivil toplum örgütleri dahil edilmiştir. Kolluk kuvvetlerinde, yargı üyelerinde, milletvekillerinde ve diğer kamu görevlilerinde şiddetli homofobi veya transfobi söylemleri kolaylıkla gözlemlenebilir. Bu durum; birçok Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) hükmüne, Avrupa Konseyi (AK) tavsiyesine ve Avrupa Birliği (AB) kriterlerine rağmen Türk yasal-siyasal sisteminin bu suçlar üzerine içtihat oluşturamamış olmasının altında yatan sebebi resmeder. AK’ne ek olarak Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği’nin çeşitli yapıları da Türk otoritelerini bu meselenin varlığını kabul edip çözümlenmeleri konusunda senelerdir uyarmaktadır. Adalet Bakanlığı, 2014 yılında yanıtladığı bir soru önergesine “LGBT haklarına ilişkin herhangi bir çalışmamız bulunmamaktadır,” şeklinde yanıt vermiştir¹.

Bu bağlamda, Türkiye siyasetinden/siyasetçilerinden zorlukları ve ihtilafları tanımlayıp duruma uygun öneriler sunmaları beklenir. Ancak ne yazık ki Hükümet eşcinsel, biseksüel ve trans yurttaşlara ve yabancılara henüz hiçbir umut vaat etmemiştir. Aksine, 7 Haziran 2015 Genel Seçimleri sürecinde yürütülen politik propagandalar kapsamında iktidar partisi, diğer partilerin “eşcinsel, lezbiyen, trans” yurttaşları milletvekili adayı göstermesini ya da onların insan hakları sorunlarını parti programlarına dahil etmesini alaycı ve hatta düşmanlaştırıcı ifadelerle karşılamıştır. Bilinmelidir ki, nefret suçlarına kaynaklık eden ayrımcılık kültürü böylesi damgalamalar ile sürdürülmekte, en insanlık dışı saldırılar böylesi damgalamalar ile tetiklenmektedir! Devlet ve Hükümet yetkililerinin sorumsuz söylemler aracılığıyla milyonlarca LGBTİ vatandaşın ve mültecinin yaşamını açıkça tehdit etmesi, tehlikeye atması; demokrasi ve insan hakları kriterleri açısından da, vicdani açıdan da kabul edilemez.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, ülkede oldukça yaygın olan ev içi ve cinsiyet temelli şiddetin önlenmesinde özellikle faal bir paydaş olmalıdır. Ancak Bakanlık tarafından LGBTİ vatandaşların ve mültecilerin savunulmasının sorumluluğunu üstlenmeye yönelik hiçbir somut adım henüz atılmamıştır. Bakanlık, 2014 yılında verilen bir soru önergesini yanıtlarken, Bakanlığa bağlı Alo 183 Sosyal Destek Hattı ve Alo 144 Sosyal Yardım Hattı’na gelen başvurularda talep üzerinden işlem yapıldığına dikkat çekerek “cinsiyet ve ‘tercihlerine’ yönelik oluşmuş herhangi bir istatistik bulunmamaktadır” ifadesinde bulunmuştur².

Hükümet, 2014 yılında LGBTİ’lerin insan haklarını korumayı öneren ve muhalefet

1 <http://www.kaosgl.org/sayfa.php?id=18362>

2 <http://www.kaosgl.org/sayfa.php?id=18593>

partilerince sunulan kanun tekliflerini reddetmiş veya dikkate almamıştır. Meselenin öneminin ve ciddiyetinin altını çizen çok sayıda sivil toplum girişimini sürekli olarak görmezden gelmiştir. Çok sayıda AK Parti lideri/üyeleri veya Hükümet'e yakın gazete yazarı, zaten savunmasız ve hassas durumdaki LGBTİ vatandaşlara yönelik açık nefret söylemleri veya ayrımcı ifadeler kullanmış ve mevcut şiddeti körüklemiştir³.

Aynı şekilde Genç İslami Müdafaa adlı bir grubun internet sitesinde 06.07.2015 tarihinde LGBTİ'lere katliam çağrısı yapan yazı yayınlanmış ve Ankara'nın çeşitli yerlerinde aynı içerikli afişler asılmıştır. Söz konusu yazı ve afişleme ile ilgili olarak sorumlular hakkında Kaos GL ve Pembe Hayat Derneği tarafından 10.07.2015 tarihinde Suç İşlemeye Tahrik (TCK md 214), Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik ve Aşağılama (TCK md 216) uyarınca suç duyurusunda bulunulmuştur. Ancak Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Basın Bürosu, etkin bir soruşturma yapılmadan, tarafından kovuşturmaya yer olmadığına dair karar vermiştir. Kararın gerekçesinde soruşturma kapsamı ve işlemleri, değerlendirmeler ile oluşum karşısında şüphelilerin tespit edilip savunma alınmasının teknik ve hukuki açıdan imkansız olduğu, yabancı tüzel kişilikler hakkında güvenlik yasal imkansızlık içerisinde olduğu, soruşturmanın devamı halinde yeni kanıtlara ulaşılmasının mümkün olmadığı gerekçeleri yer almıştır. Bu karar karşı yapılan itiraz da reddedilmiştir. Dava şu anda Anayasa Mahkemesinde devam etmektedir.⁴

4 Ekim 2016 tarihinde yayınlanan İrkçılığa ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI) Türkiye Raporu'nda göre; Türkiye'de ırkçı ve homo/transfobik şiddetle ilgili veri toplanmamaktadır. Sivil toplum kuruluşlarının raporlarında bu tür yüksek sayıda nefret suçuna işaret edilmektedir. Son yıllarda pek çok LGBT ve özellikle de trans kişi ancak aynı zamanda diğer azınlık gruplarına mensup bireyler öldürülmüştür. Çok az sayıda LGBT mağdur yetkililere kendilerine yönelik nefret suçlarını bildirmektedir ve bu kişilerin pek çoğu polisten şiddet görmüş ve polis tarafından cinsel istismara hedef olmuşturlar.

LGBT kişilere karşı önyargı çok yaygın olup, ana akım siyaset bu bireylere sempati göstermemektedir. Bunun sonucunda LGBT kişiler ortada görünmeme eğilimi içindedirler ve gerek Ceza kanunu gerekse taslak ayrımcılık karşıtı kanun bu bireylere temel koruma sağlamamaktadır. Genç LGBT bireylere bu niteliklerini açığa vurdukları zor aşamada yardımcı olunmamakta ve pek çok LGBT birey kabadayılık, taciz ve ayrımcılık girişimlerine maruz kalmaktadır.

Aynı şekilde, ECRI Türk makamlarının LGBT'leri nefret söylemlerine, şiddete ve ayrımcılığa karşı koruma, LGBT'lerin yaşam koşullarını iyileştirme, LGBT'lerin anlaşıl-

3 <http://t24.com.tr/haber/hayrettin-karaman-ateist-ve-escinsellere-kotu-bakmak-haktir-muslumanlarin-vazifesidir,290489>

4 <http://kaosgl.org/sayfa.php?id=20805>

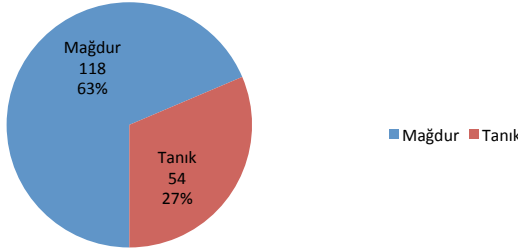

masına yardımcı olma ve eşit muamele görme haklarını hayata geçirme hedeflerini içerecek bir eylem planını kabul edip uygulamalarını tavsiye etmiştir.⁵

Bu nedenlerle bugün, Türkiye’deki homofobik veya transfobik şiddet mağdurları ya da tanıkları yargıya, insan hakları kurumlarına veya hükümete ait mekanizmalara başvurmaktan kaçınmaktadırlar. Mağdurların ve tanıkların hukuki güvenliğinin ve gizliliklerinin sağlanmasındaki yetersizliklerden, veri koruma sisteminin ve ayrımcılık karşıtı yasaların olmamasından, güvenilir ve tutarlı bir içtihadın bulunmamasından dolayı mağdurların ve tanıkların çoğu kolluk kuvvetleriyle irtibata geçmemeyi tercih etmektedirler. Kimliklerinin ifşa edilmesinden veya tekrar mağdurlaştırılarak aynı travmaları yeniden yaşamaktan kaçınmak adına bunu yapmaktadırlar.

Elinizdeki raporu hazırlayan Kaos GL Derneği, bahsi geçen dezavantajları azaltmak ve durum hakkında gerçeğe dayanan deliller toplamak için Türkiye’deki çok sayıda şehri kapsayan iletişim ağı ile Ankara’daki bireysel ve kurumsal iletişim ağlarını kullandı. Kaos GL, ülke çapındaki mağdurlara ve tanıklara ulaşmak için, her gün güncellenen haber portalından ve diğer sosyal medya araçlarından en etkin şekilde faydalanmaya özen gösterdi. Yüz yüze, telefonla ve internet aracılığıyla toplam 858 anket yapıldı. Ardından güvenilirlik, tamamlanmışlık, tutarlılık ve mükerrer bildirimleri ayıklama kriterleri temel alınarak dikkatli ve duyarlı bir filtreleme uygulandı. Böylece sonuç rapora aktarılması uygun bulunan anket sayısı 172’ye indirildi.

Yanıtlanan anketler (tek seçenek; 172 yanıtlayan)

Bu raporda sunulan 172 anket, 118 mağdur ve 54 tanık tarafından cevaplandı. Sadece, olay esnasında şahsen olay yerinde bulunan kişilerce doldurulan tanıklık anketleri geçerli sayıldı. Bu senenin verileri, 2014 ile karşılaştırıldığında, hem anketin toplam yanıtlayıcılarında hem de mağdur/tanık oranında bir değişiklik göze çarpmaktadır. 2014 yılında, bu rakamların 351 toplam yanıt; 207 mağdur (%59) ve 144 tanık (%41) şeklinde olması dikkat çekicidir.

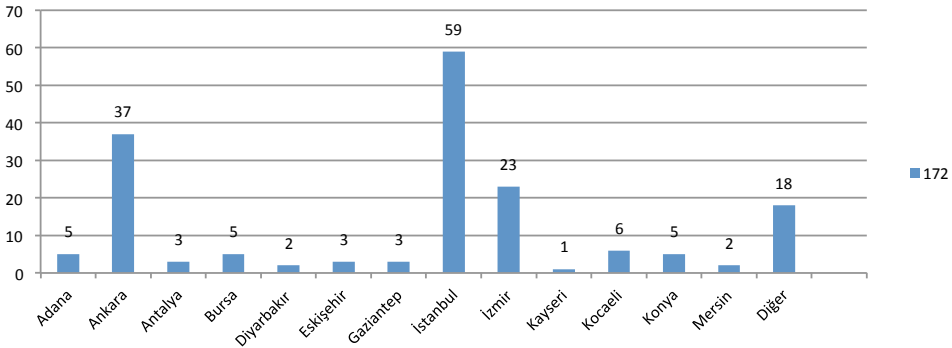
5 <https://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/Country-by-country/Turkey/TUR-CbC-V-2016-037-TUR.pdf>

Anket çalışması, 26 Mart 2015 ve 25 Mart 2016 tarihleri arasında yürütüldü. Rapora dâhil edilecek olaylar 2015 yılı içinde gerçekleşenlerle sınırlandırıldı.

Burada şu noktaya dikkat etmek gerekmektedir: Kaos GL Derneği'nin bir diğer raporu olan 2015 Yılı İnsan Hakları İzleme Raporu'nda⁶ görüleceği üzere, 2015 senesi içinde en az 5 nefret cinayeti ve 32 nefret saldırısı kayıtlara geçmiştir. Ancak, adı geçen rapor medya izlemesine dayanmaktadır ve içeriğinde sadece medyaya yansıyan vakalar ele alınmıştır. Kaos GL'nin şu anda okumakta olduğunuz 2015 Yılı Homofobi ve Transfobi Temelli Nefret Suçları Raporu'nda ise yüz yüze, çevrimiçi ve telefonla yapılan anketlere verilen yanıtlara dayanan bir izleme yöntemi kullanılmış ve sadece mağdurlar veya tanıklar tarafından bildirilen vakalar kapsamıştır. Bu yüzden bu rapor kapsamında -izleme Raporu'na göre- çok daha fazla sayıda ve türde nefret suçu belgelenmiştir.

Bildirimlerin coğrafi dağılımı Türkiye'nin genel demografisi ile uyumludur. LGBTİ'lerin ülke içinde göç ettiği gerçeği de hesaba katılmalıdır. LGBTİ'ler küçük şehirlerden büyük şehirlere hareket halindedirler. Bu yüzden, küçük şehirde yaşayan LGBTİ kişilerin çoğu gizli kalmaya devam ederken, büyük şehirlerde "daha az gizli" olabilmektedirler. Bu, potansiyel saldırganların "hoyratlık" derecelerinde de etkili olabilecek bir *faktördür*. Daha az gizlilik durumu, LGBTİ kişilerin kozmopolit metropollerde veya işlek kamusal alanlarda daha görünür olmalarının ve saldırıya uğrama ihtimalinin yükselmesinin bir nedeni olarak düşünülebilir.

Olayın gerçekleştiği coğrafi bölge (tek seçenek; 172 yanıtlayan)

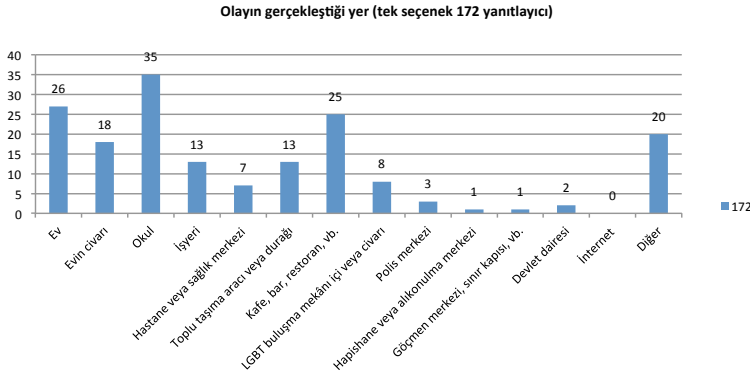

Diğer şehirler: Aydın (1), Çanakkale (4), Denizli (2), Erzincan (2), Hatay (1), Isparta (2), Kars (1), Kütahya (1), Malatya (1), Sivas (1), Şırnak (1), Zonguldak (1)

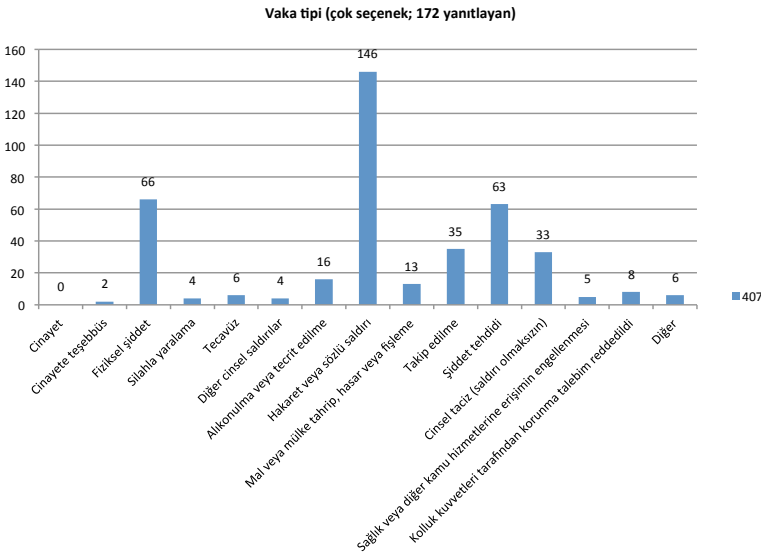
6 Kaos GL Derneği 2015 Yılı LGBT Hakları İzleme Raporu <http://www.kaosgldernegi.org/yayindetay.php?id=143>

2. ANAHTAR BULGULAR

- Homofobi veya transfobiye dayalı nefret suçlarının büyük kısmı okulda, evde, evin civarında, toplu taşıma araçlarında veya duraklarında; kafe/barlarda veya diğer kamusal alanlarda işlendi.

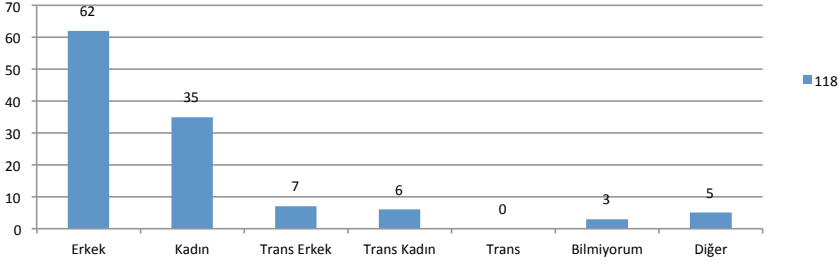

- Mağdurlar, ortalama olarak vaka başına ikiden fazla hak ihlaline uğradılar: 172 yanıtlayan 407 ihlal bildirdi. Çoğunlukla, cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğine dayalı nefret söylemleri ve aşırı şiddet (işkence) tehdidi, “daha ağır” ihlallere eşlik etti. Fiziksel şiddet üçüncü sırayı aldı.

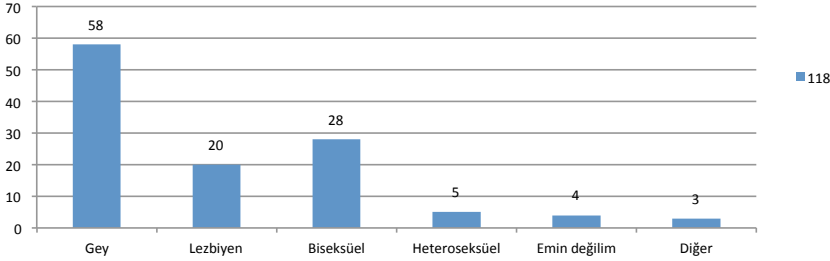

- 407 vakadan 82'si cinayete teşebbüs, fiziksel şiddet, silahla yaralama, tecavüz veya diğer cinsel saldırıları içermiştir. Bunların 8'i polise bildirilmiş, 7'si mahkemeye taşınmıştır. 15 vakanın tanıkları ise mahkeme süreci hakkında bilgi sahibi değildi. Yukarıda sayılan ihlal türlerinin mağdurlarının cinsiyet kimlikleri ve cinsel yönelimleri aşağıda sunulmuştur.

Cinayet, cinayete teşebbüs, fiziksel şiddet, silahla yaralama veya diğer cinsel saldırıları içeren vakalarda cinsiyetler ve cinsiyet kimlikleri (tek seçenek; 118 yanıtlı)

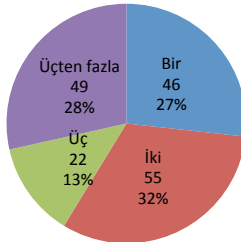

Cinayet, cinayete teşebbüs, fiziksel şiddet, silahla yaralama veya diğer cinsel saldırıları içeren vakalarda cinsel yönelimler (tek seçenek; 118 yanıtlı)

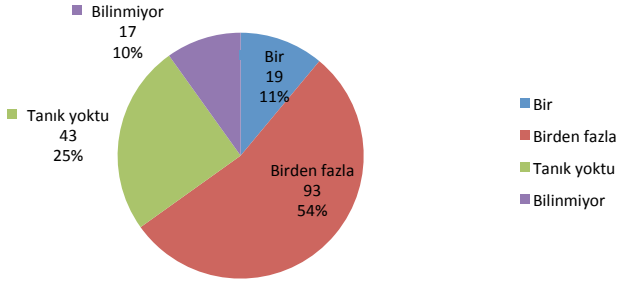
- Mağdurların çoğu ailelerinden ve kolluk kuvvetlerinden ciddi biçimde korkuyorlardı. Mahkemelere veya diğer devlet aygıtlarına güvenmiyorlardı. Bu nedenle kolluk kuvvetlerine veya mahkemelere son derece az sayıda olay ihbar edildi.
- Vakaların üçte ikisinde failer iki veya daha fazla sayıda kişiden oluşuyordu.

Olaylardaki fail sayısı (tek seçenek; 172 yanıtlı)

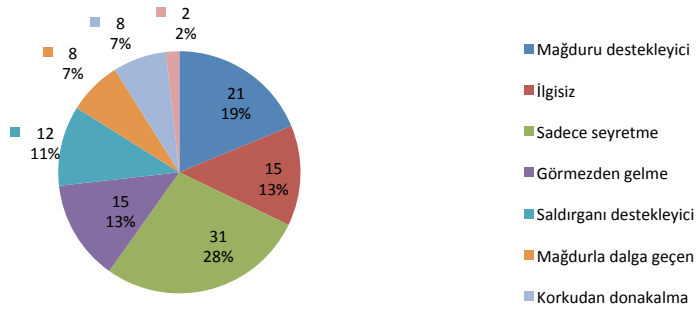
- Olayların yarısından fazlasında saldırılar iki veya daha fazla sayıdaki görgü tanığının gözü önünde yapıldı.

Olaylardaki görgü tanığı sayısı (tek seçenek; 172 yanıtlayan)

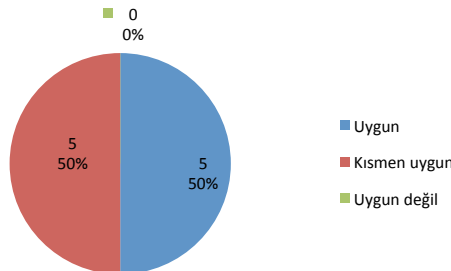
- Görgü tanıklarının yarısından fazlası (%61) olaylara tepki vermedi. Yaklaşık beşte biri (%21) mağdurları destekleyici tavrı aldı.

Görgü tanıklarının olaylar esnasındaki tepkileri (tek seçenek; 112 yanıtlayan)

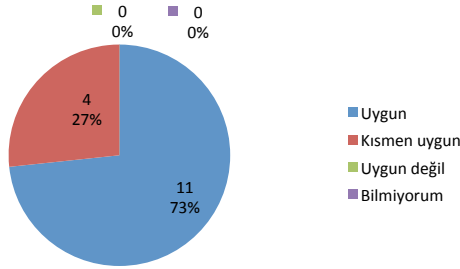
- 172 vakanın 45’inde mağdurlar yaralandı; 20’si tıbbi yardıma başvurdu. 6 vakanın tanığı olay sonrasında mağdurun tıbbi yardıma başvurup başvurmadığını bilmiyordu. Tıbbi yardım aldığı bildirilen 10 mağdurun kendisine yönelik tedavi ve tavrı ile ilgili ifadesi aşağıdaki tablodan okunabilir.

Tıbbi yardım alan mağdurların bu yardıma dair değerlendirmesi (tek seçenek; 10 yanıtlayan)

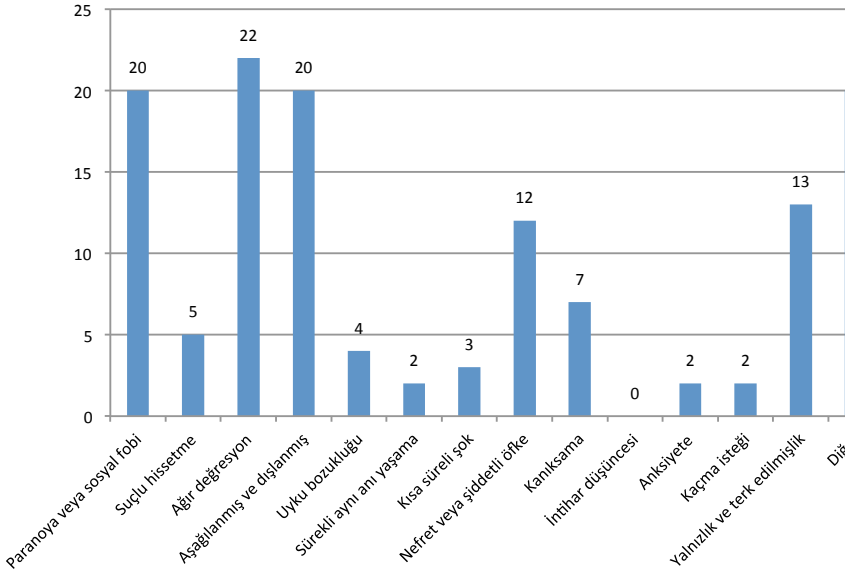
- Mağdurların çoğu olayların ardından ciddi psikolojik tahribata uğradı ve bu zarar uzun süreli etkileriyle mağdurların hayatını birçok bakımdan kötüleştirdi. Çok az sayıda mağdur travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, anksiyete, öfke veya paranoyadan kaynaklı ciddi sorunların üstesinden gelmek üzere profesyonel destek aldı. Psikolojik tedavi gören mağdurların yarısından fazlası tam olarak iyileşemediklerini ifade etti.

Psikolog veya psikiyatrist desteği alan mağdurların bu destek için düşündüğü uygunluk derecesi (tek seçenek; 15 yanıtlayan)

- Anketi yanıtlayan 118 mağdur ve 54 tanıktan 16'sı saldırılardan sonra profesyonel psikolog veya psikiyatrist desteği aldığını bildirdi. Yukarıdaki grafikte bu desteği nasıl buldukları resmedilmiştir.

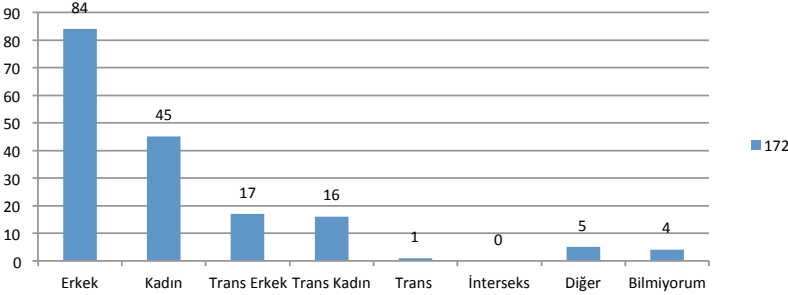
Mağdurlarda görülen psikolojik etkiler (açık uçlu soru; 112 yanıtlayan)

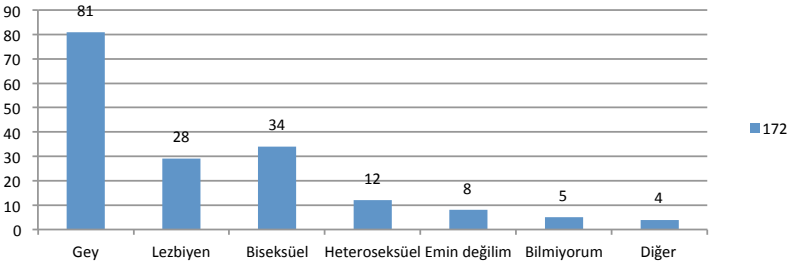
3. LEZBİYEN, GEY, BİSEKSÜEL VEYA TRANS KİŞİLERE YÖNELİK ÖNYARGI TEMELLİ ŞİDDET

Aşağıdaki tablolar mağdurların cinsiyet kimlikleri ve cinsel yönelimleriyle ilgili mağdur veya tanık beyanatlarını görselleştirmektedir.

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri (tek seçenek; 172 yanıtlayan)

Mağdurların cinsel yönelimleri (tek seçenek; 172 yanıtlayan)

Cinsiyet kimliği “trans kadın” olarak ifade edilen toplam 16 vakanın sadece 6’sı mağdurlar, 10’u ise tanıklar tarafından bildirilmiştir. Diğer cinsel kimliklere göre belirgin bir mağdur/tanık oranı dengesizliği içeren bu durum şu şekilde yorumlanabilir: Kendilerine dönük sosyal dışlama ve önyargılar nedeniyle, trans kadınların çoğunun istihdam alanı -kayıtdışı- seks işçiliğine indirgenmiş durumdadır. Bu açıdan, nefret suçları ile neredeyse her gün karşılaşmaktadırlar. Buna rağmen ankete

sadece 6 trans kadının katılımı, bu kişilerin çoğunun yaşam pratikleri nedeniyle sivil toplum ağlarından uzak olduğuna, sivil toplumun bu kişilere yeterince erişemediğine veya sivil toplumun düzenlediği böylesi bir ankete yanıt vermenin kendileri açısından “işe yaramaz” bulunduğuna işaret edebilir. Bir başka yorum, başlarına gelen nefret suçlarının sıklığı nedeniyle saldırıların kendileri için “olağanlaşması” ve bunları “kanıksamaları” olabilir. Ayrıca, nefret suçlarına maruz kalan bu kişilerin de toplumun bir parçası olduğu ve şiddet davranışlarının ve ideolojisinin toplumsal yaygınlığı düşünüldüğünde, kendilerine yönelik şiddet davranışlarının “nefret suçu” veya “ayrımcılık” kapsamında olduğunu ayırt edememiş olmaları da söz konusudur.

Görüldüğü üzere, interseksler bu araştırmada da görünmez olmaya devam etmiştir. Bu sonuç Türkiye'deki interseks kişiler veya gruplar ile LGBTİ örgütler arasındaki bağın zayıf olduğunun yansıması sayılabilir. Bu durum şöyle yorumlanabilir: İntersekslerin sorunları hâlâ sosyal-politik çerçeve yerine indirgenmiş bir tıbbi bağlamda ele alınmaktadır; çoğunlukla çocuk yaşta olan hak sahipleri ebeveynlerinin, ebeveynler ise konuya dair insan hakları bakışı eksik sağlık personelinin vesayeti altındadır.

3.1. HOMOFOBİK VE TRANSFOBİK NEFRET SUÇLARININ YASAL DURUMU

2014 yılı sonu itibarıyla Türkiye nefret suçlarını mevzuatında kısıtlı bir şekilde tanımıştır; «cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği» ise korunan temeller arasında kapsamamıştır; norm haline gelmiş bir hukuk içtihadı da henüz söz konusu değildir. Mart 2014'te yürürlüğe giren Ceza Kanunu 122. maddedeki düzenleme, cinsel yönelimi veya cinsiyet kimliğini içermemektedir. Sadece “dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep” konularındaki nefret suçları kanunla tanınmıştır. Ayrıca yukarıda çeşitli şekillerde açıklanmış olan siyasi önlemlerin ve sosyal-kültürel yönlerin hiçbirisi kanunda yer almamaktadır⁷. Ayrıca madde içeriğine bakıldığında yukarıda sayılan kriterlerden kaynaklanan nefret nedeniyle mal ve hizmetlere erişim ve ekonomik etkinlik ile istihdamın engellenmesi suç olarak düzenlenmiştir. Türkiye gibi yaşam hakkı ve beden bütünlüğüne yönelik nefret suçlarının yoğun olarak yaşandığı bir ülkede mevcut düzenleme yeterli değildir. Maddenin uygulanması sırasında sayılan kriterlerden kaynaklı nefret suçu failinin bireysel nefretinin aranması durumunda da madde uygulanamaz hale gelecektir. Kamu Denetçiliği Kurumu'na mevzuatı itibarıyla “cinsel yönelim” ve “cinsiyet kimliği” temelli çalışma yapma yetkisi açıkça verilmiş değildir. Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımcılığını kapsamayan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu sivil toplumun itirazlarına rağmen 2016 yılında Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

7 Bkz. Türk Ceza Kanunu Madde 122 - <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>

Türk yargı sistemi, koruma ve önleme görevini ihmal eden siyasi iktidar ile uyumlu biçimde, önyargı saikini umursamamaya devam etmemektedir. Uygulamada, homofobik veya transfobik nefret saiki ağırlaştırıcı neden olarak ele alınmak yerine, failler “haksız tahrik” veya “iyi hâl” gibi ceza indirimleriyle Türk mahkemelerince ödüllendirilebilmektedir. Yargıtay’ın eşcinsel katillerine duyduğu “sempati” geçtiğimiz senelerde yerel mahkemenin “haksız tahrik” unsurunu içeren kararına yapılan itiraza Mahkeme’nin verdiği ret kararıyla da doğrulanabilir.⁸ Aynı şekilde 2015 yılında yerel mahkeme nefret cinayetine ilişkin verdiği kararında; failin trans seks işçisi olan mağdurun “erkek” olduğunu anlaması üzerine parasını geri istediğini ve mağdurun ise parayı iade etmemesini “haksız tahrik” olarak değerlendirmiştir.⁹ Bir olumlu gelişme olarak ise 2014 yılında Anayasa Mahkemesi’nin -nefret suçunu değil ama- nefret söylemini açıkça suç kapsamında değerlendirdiği karar görülebilir¹⁰.

Nefret suçu vakalarıyla ilişkisi kurulabilecek ve hepsi Ceza Kanunu’nda yer alan şu maddeler, önyargı kaynaklı suçlarla mücadeleye dair Türkiye mevzuatındaki eksiği göstermektedir:

- **Türk Ceza Kanunu – Madde 3 (Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi):** (1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunur. (2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal görüşler veya diğer toplumsal konuları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınamaz.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 115 (İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme):** (1) Cebir veya tehdit kullanarak, bir kimseyi dinî, siyasî, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya veya değiştirmeye zorlayan ya da bunları açıklamaktan, yaymaktan meneden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) (Değişik: 2/3/2014-6529/14 md.) Dini inancın gereğinin yerine getirilmesinin veya dini ibadet veya ayinlerin bireysel ya da toplu olarak yapılmasının, cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla engellenmesi hâlinde, fail hakkında birinci fıkraya göre cezaya hükmolunur. (3) (Ek: 2/3/2014-6529/14 md.) Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale eden veya bunları değiştirmeye zorlayan kişiye birinci fıkra hükmüne göre ceza verilir.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 122 (Nefret ve ayrımcılık¹¹)** Madde 122- (Değişik:

8 <http://www.kaosgl.com/page.php?id=13565>

9 <http://www.kaosgl.org/sayfa.php?id=20262>

10 <http://kaosgl.org/sayfa.php?id=17105>

11 Bu madde başlığı “Ayrımcılık” iken, 2/3/2014 tarihli ve 6529 sayılı Kanunun 15’inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

2/3/2014-6529/15 md.) (1) Dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep farklılığından kaynaklanan nefret nedeniyle; a) Bir kişiye kamuya arz edilmiş olan bir taşınır veya taşınmaz malın satılmasını, devrini veya kiraya verilmesini, b) Bir kişinin kamuya arz edilmiş belli bir hizmetten yararlanmasını, c) Bir kişinin işe alınmasını, d) Bir kişinin olağan bir ekonomik etkinlikte bulunmasını, engelleyen kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

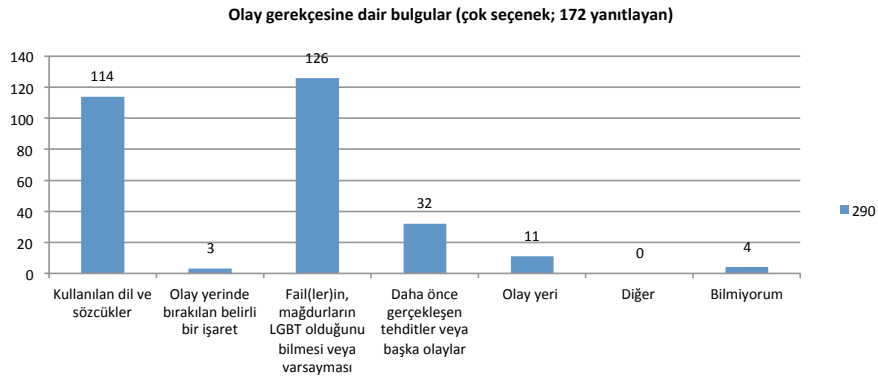
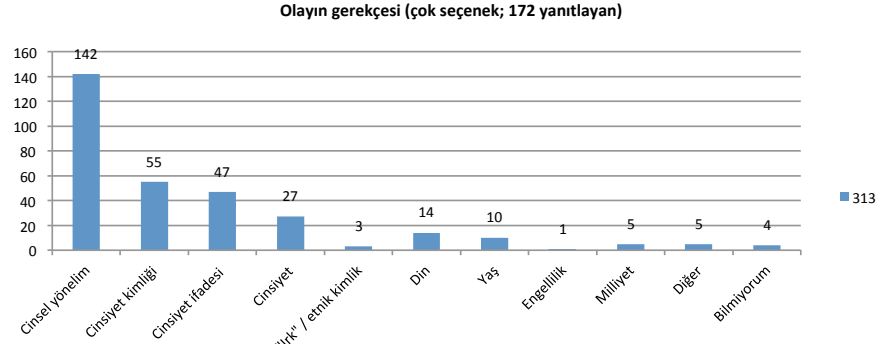
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 125 (Hakaret)** (1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden ya da yakıştırmalarda bulunmak veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun giyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilâl ederek işlenmesi gerekir. (2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletileyle işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur. (3) Hakaret suçunun; a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı, b) Dinî, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı, c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle işlenmesi hâlinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz. (4) Ceza, hakaretin alenen işlenmesi hâlinde, altıda biri; basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, üçte biri oranında artırılır. (5) Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 153 (İbadethanelere ve mezarlıklara zarar verme)** (1) İbadethanelere (kilise, cami, vb.), bunların eklentilerine, buralardaki eşyaya, mezarlara, bunların üzerindeki yapılara, mezarlıklardaki tesislere, mezarlıkların korunmasına yönelik olarak yapılan yapılara yıkmak, bozmak veya kırmak suretiyle zarar veren kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapisle cezalandırılır. (2) Birinci fıkrada belirtilen yerleri ve yapıları kirleten kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. (3) Birinci ve ikinci fıkralardaki fiillerin, ilgili dinî inancı benimseyen toplum kesimini tahkir maksadıyla işlenmesi hâlinde, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 216 (Halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve aşağılama)** (1) Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılayan kişi, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile ceza-

landırılır. (3) Halkın bir kesiminin benimsediği dinî değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması hâlinde, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

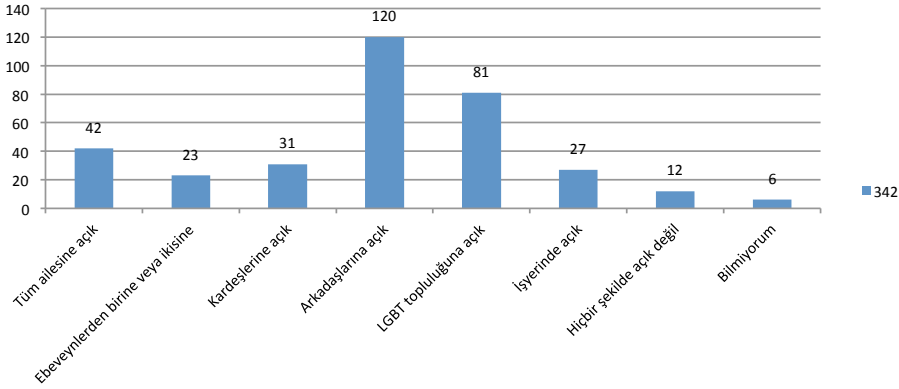
Görüldüğü üzere, Türk Ceza Kanunu hükümleri, normal olarak çok boyutlu nefret suçları meselesinin sadece suç teşkil eden yönüne dikkat çekmekte, onu ele almakta ve bunu da yetersiz kapsamda yapmaktadır. Burada cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği, diğer birçok kategori gibi, korunan temeller arasında değildir. Böylesine bir korumaya dair henüz Türk mahkemelerince oluşturulmuş herhangi bir içtihat da söz konusu değildir.

3.2. HOMOFOBİK VE TRANSFOBİK NEFRET SUÇLARI VE NEFRET VAKALARI

Saldırılarıdaki gerekçeler ve olgulara dair motifler mağdurlarca ve tanıklarca aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

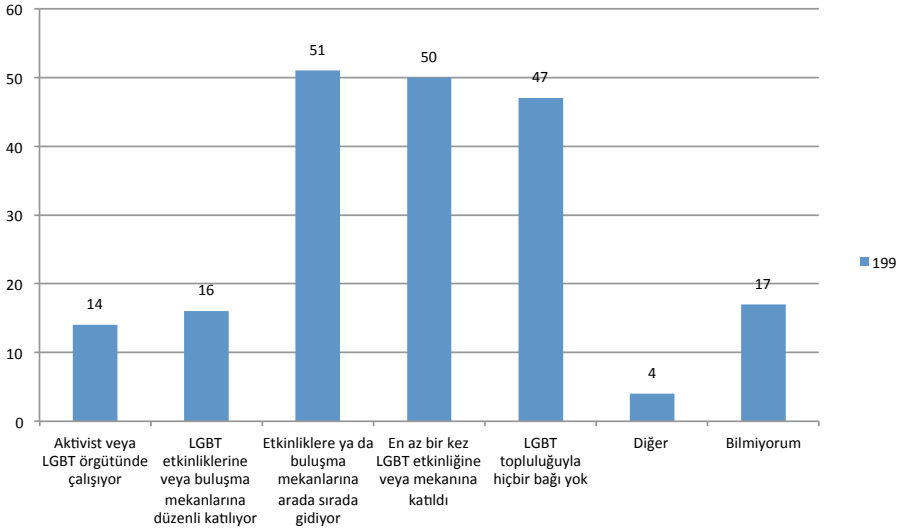

Mağdurların "açıklık" oranı (çok seçenek; 172 yanıtlayan)

- Aşağıdaki grafikten anlaşılacağı üzere, 172 vakadan -en az- 14'ünde LGBTİ örgütlerinde çalışan ve/veya LGBTİ aktivisti kişiler hedef alınmıştır. Bu oranın yüksekliği, uluslararası sözleşmeler ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Savunucuları Beyannamesi¹² uyarınca Devletler tarafından aynı zamanda "insan hakları savunucusu" olarak değerlendirilmesi gereken bu kişilerin özel bağlamının ve Hükümet'in bu kişilerin durumuna dair sorumluluklarının altını çizmektedir.

Mağdurun LGBT topluluğu ile ilişki durumu (çok seçenek , 172 yanıtlayan)

¹² <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Defenders/Declaration/DeclarationHRDTurkish.pdf>

3.3. GENEL SONUÇLAR – NİTEL GÖZLEMLER

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri

- Anketi yanıtlayan 118 mağdurdan 62’si cinsel kimliklerini erkek, 35’i kadın, 7’si trans erkek, 6’si trans kadın, 3’ü bilmediği, 3’ü cinsiyetsiz, 1’i akışkan cinsiyet, 1’i demimale şeklinde ifade etti.
- Anketi yanıtlayan 54 tanıktan 22’si mağdurların cinsiyet kimliklerini erkek, 10’u kadın, 10’u trans erkek, 10’u trans kadın, 1’i trans, 1’i bilmediği şeklinde belirtti.
- Bildirilen toplam 172 olayın 84’ünde mağdurlar erkeklerdi; bunların 17’inde trans erkekler mağdur edilmişlerdi.
- Diğer cinsiyetler ve cinsiyet kimlikleri de mağdurların geri kalanını oluşturuyordu: 45 olayda mağdur, kadın, 16 olayda trans kadın, 1 olayda trans olarak tanımlandı. Bu bulgu, erkeklerin cinsel kimlikleri ve/veya cinsellikleri konusunda daha açık olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bir başka yorum, heteronormatif beklentileri karşılamadıkları zaman erkeklere daha az tolerans gösterildiği ve daha fazla şiddet sergilendiği şeklinde olabilir. “Erkek özellikleri gösteren kadınlar” toplumda erkek lehine tanımlanmış cinsiyet kodlarından ötürü olası saldırganlar için daha az “düşmanlaştırılıyor” ve bir açıdan hoş görülüyor olabilir. Buna ilaveten, yine aynı cinsiyetçi sosyal politik zeminden ötürü, lezbiyen ve biseksüel kadınların LGBT topluluğunda dahi az görünür olduğu vurgulanmaktadır. Bu az görünürlük durumu, araştırmanın kapsayıcılığı ve dolayısıyla sonuçları üzerinde de etki yaratmış olmalıdır.

Mağdurların cinsel yönelimleri

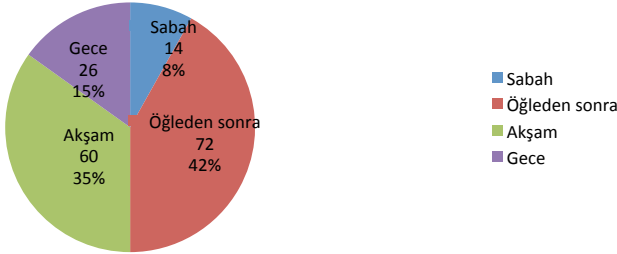
- 172 anket içerisinde mağdurların 81’i gey, 28’i lezbiyen, 34’ü biseksüel, 12’si heteroseksüel olarak tarif edildi. Bu bulgu, yukarıdaki paragrafta bahsedilen analitik yaklaşımı destekleyici şekilde yorumlanabilir.
- Cinsiyet kimliklerini “trans kadın” olarak beyan eden toplam 6 mağdurdan 2’si kendi cinsel yönelimlerini heteroseksüel, 3’ü gey, 1’i biseksüel şeklinde belirtti.
- Cinsiyet kimliklerini “trans erkek” olarak beyan eden toplam 7 mağdurdan 1’i kendi cinsel yönelimlerini lezbiyen, 3’ü gey, 1’i heteroseksüel, 1’i trans, 1’i bir kadına aşık şeklinde ifade etti.
- Mağdurların cinsiyet kimliklerini “trans kadın” olarak tanımlayan toplam 10 tanıktan 2’si mağdurun cinsel yönelimini heteroseksüel, 3’ü emin olmadığı, 4’ü bilmediği, 1’i trans şeklinde ifade etti.

- Mağdurların cinsiyet kimliklerini “trans erkek” olarak tanımlayan toplam 10 tanıktan 4’ü mağdurun cinsel yönelimini gey, 2’si biseksüel, 3’ü heteroseksüel, 1’i emin olmadığı şeklinde belirtti.
- Mağdurların cinsiyet kimliklerini “trans” olarak tanımlayan toplam 1 tanıktan 1’i mağdurun cinsel yönelimini trans şeklinde ifade etti.

Vakaların gerçekleşme zamanları

- Vakaların yarıya yakını (%42) öğleden sonra gerçekleşmiştir. Saldırıların fiziksel şiddet içerme ve/veya gaddarlık derecesi akşam ve gece saatlerinde artış göstermiştir.

Olayın gerçekleştiği zaman dilimi (tek seçenek; 172 yanıtlayan)

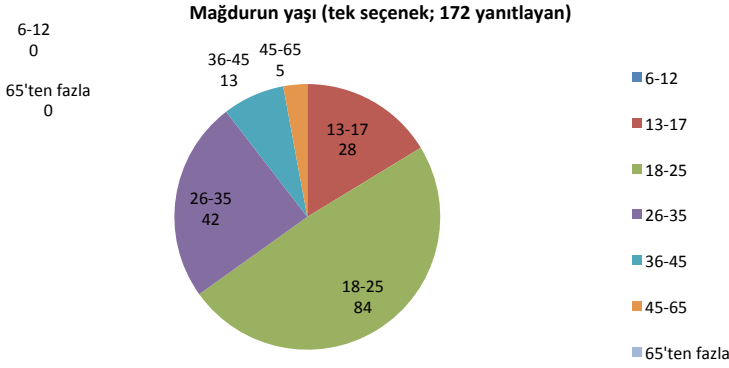
Vakaların gerçekleştiği yerler

- LGBT hak sahipleri evlerinde, evlerinin yakınında, okullarında veya polis merkezleri gibi kamu kuruluşlarında dahi güvende değillerdi. Özellikle LGBT çocuklar, okulda akranlarıncı ya da öğretmenlerince saldırılara maruz bırakıldılar. İşyerlerinde bildirilen az sayıda (13) olay doğrultusunda, LGBT kişilerin, özellikle de lezbiyen, gey veya biseksüellerin, çok azının işyerlerinde açık olduğu veya LG-BT’ler arasında işsizliğin yüksek olduğu düşünülebilir. LGBT kişilerin saldırılara maruz kaldığı diğer yerlerse çoğunlukla hastaneler veya sağlık merkezleri, toplu taşıma sistemi, barlar, kafeler, sinemalar, parklar, caddeler, alışveriş merkezleri gibi kamuya açık alanlardır.
- 2 cinayete teşebbüs vakasının 1’i LGBTİ buluşma mekânında diğeri ise mağdurun evinde gerçekleşti.
- Mağdurların silahla yaralandığı 4 vakanın 2’si ev civarında, 1’icafede, 1’i LGBTİ buluşma mekânında meydana geldi.
- 6 tecavüz vakasının 2’si kafe-bar mekanında, 2’si evinin civarında, 2’si evde gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği coğrafi konumlar

- Araştırmaya katılan mağdurlar ve tanıklar Türkiye’nin 25 farklı şehrinde gerçekleşen olayları bildirdiler.
- 2 cinayette teşebbüs vakasının 2’si de İstanbul’da meydana geldi.

Mağdurların yaşları

- 18 ile 35 yaş arasında saldırıların vahşetinin arttığı gözlemlendi. Cinayete teşebbüs mağdurları 18-25 arasındaydı.
- Bildirilen 6 tecavüz vakasının 4’ünün mağdurları 18-25 yaş aralığındayken, 1 mağdur 26-35 yaş aralığındaydı.
- Yanıtlayıcılar tarafından “diğer cinsel saldırılar” olarak belirtilen 4 vakanın 3’ünün mağdurları 18-25, 1 mağdur 26-35 yaş aralığındaydı.
- 4 silahla yaralama vakasının 4’ünün de mağdurları 18-25 yaş aralığındaydı.
- Alıkonulan veya tecrit edilen toplam 16 mağdurun 1’i 36-45 yaş aralığında, 5’i 26-35, 7’si 18-25 yaş aralığında ve 3’ü 13-17 yaş aralığındaydı.

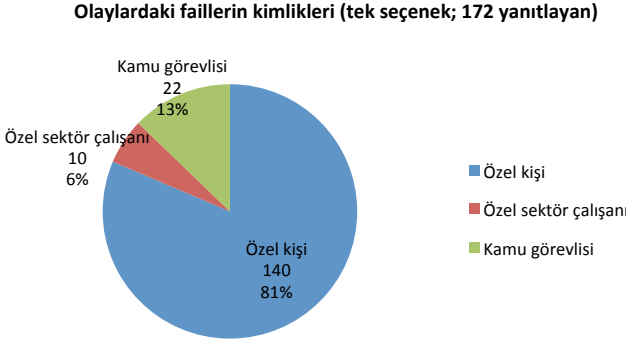
Çocuk mağdurlar

- Bildirilen 172 vakadan 28’inin mağdurları çocuklar, yani 18 yaşını doldurmamış kişilerdi.
- Lezbiyen, gey, biseksüel veya trans çocuklara yönelik şiddet tipleri çoğunlukla fiziksel şiddet (9/66), cinsel taciz (4/33), şiddet tehdidi (7/63), sözlü saldırı (29/146), mala zarar (1/13), takip (3/35) ve alıkonulma (3/16) oldu.

- Çocukların büyük kısmı okullarında ve evlerinde hedef alındı.
- Hedef alınan 28 çocuktan sadece 3'ünün saldırıdan sonra psikolog veya psikiyatrist desteği aldığı ifade edildi.

Faillerin sayısı

- Nefret suçu vakalarının dörtte üçünde failer birden fazla kişiydi; dörtte birinde 3'ten fazla saldırgan rapor edildi.
- Cinayete teşebbüslerde 2 vakadan 1'inde saldırganlar 3'ten fazla kişiydi; 1 vaka da 1 fail yer alıyordu. 6 tecavüz vakasının 5'inde 3'ten fazla saldırgan bulunurken, 1'inde ise saldırı 3 kişi tarafından gerçekleştirildi.

Faillerin Kimlikleri

- Özel kişiler: Faillerin çok büyük oranı, yüzde 81'i özel kişilerdi. Özel kişiler arasında; aile üyeleri, hayat arkadaşları (*partnerler*), okul arkadaşları veya mağdurların yakın çevresindeki kişiler 140 vakanın 71'inin faili oldu. Bu durum iki şekilde açıklanabilir. Birincisi; heteroseksüel kadınlara ve çocuklara ek olarak LGBT kişiler de ev içi veya cinsiyet temelli sistematik şiddetin sürekli hedefindedir. İkincisi; Devletin LGBT'lere yönelik olumsuz tutumu, bu kişileri aile üyelerinin, okul ve iş arkadaşlarının veya yakın çevresindeki bireylerin ve sıradan insanların şiddet eylemleri için "kolay hedef" haline getiriyor. Bu iki yorumun da işaret ettiği önemli konu, ataerkil ve cinsiyetçi ideoloji ve politikaların, heteroseksist ideoloji ve politikalarla bir arada ve eşgüdümlü yürütüldüğü ve benzer olumsuz, şiddet dolu sonuçlara yol açtığıdır. Bildirilen vakalarda, fail olarak belirtilen kişilerin sosyal konumları aşağıda sunulmuştur.
- Kamu görevlileri: 14 vakada polis memurları, 5 vakada öğretmenler, 3 vakada sağlık sektörü çalışanları bu grupta bildirildi.

- Özel kurum çalışanları: 5 vakada özel güvenlik görevlileri, 3 vakada işverenler, 1 vakada özel kurum eğitmenleri, 1 vakada özel sağlık sektörü çalışanları ve 1 vakada taksi şoförü ve 1 vakada da özel personel bu grupta bildirildi.

Faillerin yaşları

- Rapor edilen 172 olaydan 25’inde, yani yüzde 15’inde failer 18 yaşını doldurmuşlardı.
- 25 vakadaki fail çocukların yaklaşık üçte biri, hedef aldıkları mağdurları bizzat tanımıyordu.

İhlallere dair bulgular

- 2 cinayete teşebbüsün 1’i özel kişiler tarafından gerçekleştirildi. Bu kişide mağdurun aile üyesiydi.
- 2 cinayete teşebbüs vakasının 1’inde mağdur saldırıdan önce tehdit edilmişti.
- 6 tecavüz vakasının 4’ünde mağdurlar saldırıdan önce tehdit edilmişti; 3’ünde ise mağdurlar olaydan önce takip edilmişlerdi.
- Translar çok sayıda vakada fiziksel şiddete maruz kaldılar ve saldırılar daha vahşiydi. Toplam 172 cevabın 33’ü, yaklaşık 1/5’i, mağdurların trans (trans, trans erkek veya trans kadın) olduğunu belirttiler. Silahla yaralamaların 1/4’ünde, tecavüzlerin 2/5’inde, fiziksel şiddetin 17/66’sında mağdurlar trans kişilerdi.
- 2 cinayete teşebbüs vakasının 1’inde saldırganlar üçten fazla kişilerdi. Aynı şekilde, 6 tecavüz vakasının 6’sında; 66 fiziksel şiddet vakasının 54’ünde; 4 silahla yaralama vakasının 4’ünde saldırganlar birden fazla kişilerdi.
- Mağdurların sağlık hizmetlerine veya diğer kamu hizmetlerine erişimlerinin engellendiği toplam 5 vakanın 2’sinde mağdurların cinsel kimliği erkek, 1’inde trans kadın, 2’sinde trans erkek olarak ifade edildi. Aynı vakalarda cinsel yönelim dağılımı ise 2 vakada gey, 3 vakada heteroseksüel şeklinde belirtildi.
- Mağdurların kolluk kuvvetlerine yaptığı korunma taleplerinin reddedildiği toplam 8 vakanın 4’ünde mağdurların cinsel kimliği erkek, 1’inde trans kadın, 1’inde trans erkek ve 1’inde cinsiyetsiz olarak ifade edildi. Aynı vakalarda cinsel yönelim dağılımı ise 5 vakada gey, 1 vakada biseksüel, 1 vakada lezbiyen ve 1 vakada heteroseksüel şeklinde belirtildi.

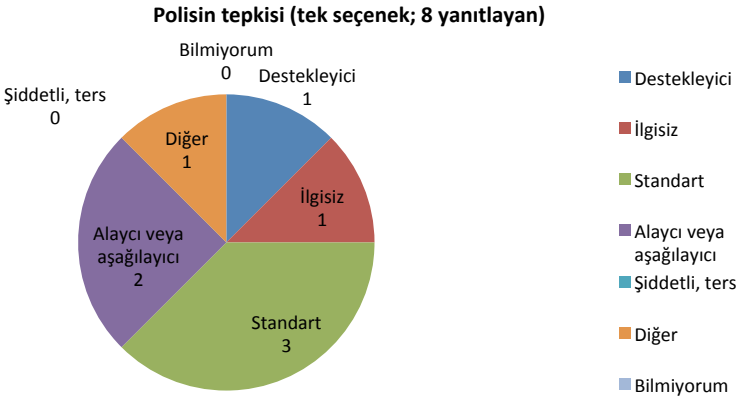
Polise bildirme

- Vakaların çoğu, hatta pek çok cinayete teşebbüs ve tecavüz vakası bile, polise ihbar edilmedi.

- 2 cinayete teşebbüsün 2'side polise bildirilmedi.
- 6 tecavüz vakasının 6'sı da polise ihbar edildi. Bu oran silahla yaralamalarda 5/8 oldu.
- Cinayete teşebbüs mağdurlarından 1 kişi saldırılardan önce polis koruması talep etmişti; polis reddetmişti.

Polisin tutumu

- Bu noktada, 172 vakadan 8'inin polise resmi olarak ihbar edildiğinin belirtilmesinde fayda var. Bunların 8'inde mağdurlar yaralanmıştı. Polis, bildirilen 8 vakadan 1'inde ilgisiz, 2'sinde alaycı veya aşağılayıcı, 1'inde destekleyici, 3'ünde ise tarafsız davrandı.
- Mağdurlara ve tanıklara göre polis 8 ihbardan hiçbirini vakayı nefret suçu olarak algılamadı.
- Polisin tutumuyla ilgili olarak mağdurların ve tanıkların verdikleri yanıtlar şu grafikte ifade edilmiştir:

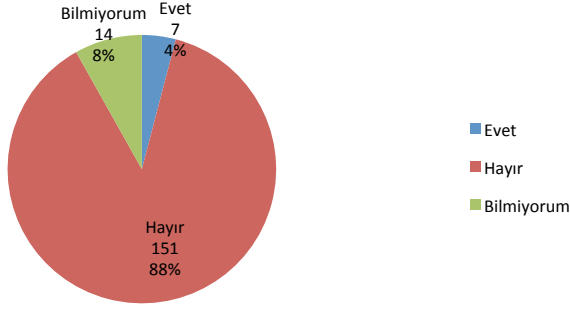

Polise bildirmemenin dört temel gerekçesi (verilen 154 yanıt içinden)

- Başvurunun işe yarayacağına inanmama (84 yanıt)
- İhtiyaç duymama (36 yanıt)
- Polis tarafından ayrımcılığa uğratılmak istememe (57 yanıt)
- Polis tarafından aileye veya medyaya ifşa edilmek istememe (40 yanıt)

Mahkemelere taşınan vakalar

Mahkemeye taşınan vakalar (tek seçenek; 172 yanıtlayan)

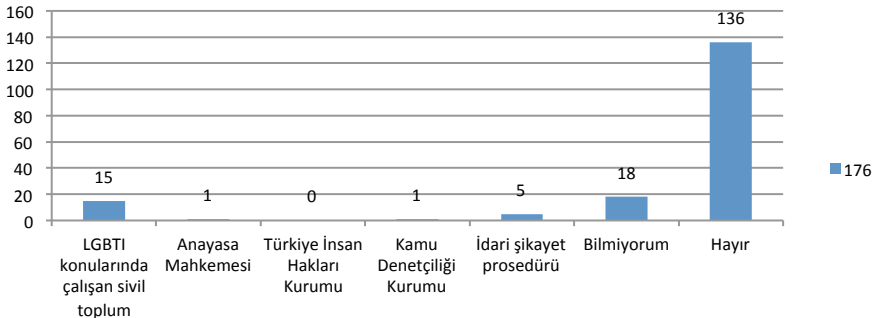

- 2 cinayet teşebbüsünün sadece 1'i mahkemeye taşındı. Bu oran, tecavüz vakalarında 1/6, silah ile yaralanmalarda 2/4 oldu.

Diğer mekanizmalara rapor edilen vakalar

- Mağdurların veya tanıkların çoğu yetkili mekanizmaların neler olduğunu bilmiyordu.
- Bilenler bu mekanizmaların etkisiz olduğunu düşünüyordu.
- Failler aynı zamanda polis memurları olduklarında, en yaygın olarak kullanılan mekanizma emniyet teşkilatı içi idari süreç idi.
- Az sayıda vaka LGBTİ örgütlerine veya destek gruplarına rapor edildi.
- Sadece 1 mağdur Kamu Denetçiliği Kurumu'na ihbarda bulundu. Ayrıca mağdurların veya tanıkların hiçbirisi barolarca sunulan adli yardımdan bahsetmedi.

Eşitlik kurumlarına veya idari kurumlara rapor edilen vakalar (çok seçenek; 172 yanıtlayan)

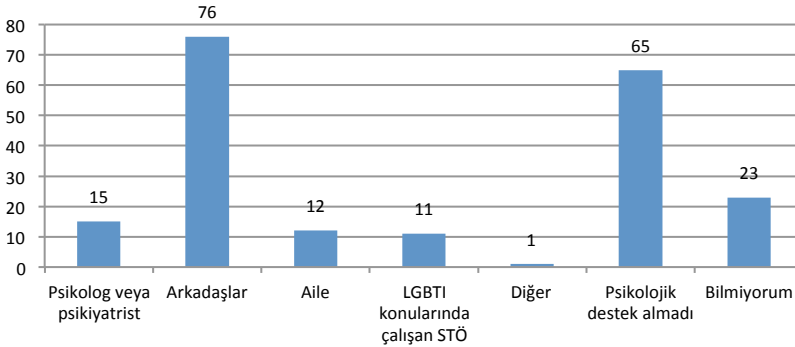
Sağlık yardımı

- 172 vakanın 45'inde, yani yaklaşık 1/4'ünde mağdurlar fiziksel olarak yaralandı. 45 vakanın 20'sinde mağdurlar tıbbi kurumlardan yardım almayı tercih etti. Bu mağdurlardan 11'i, yani yaklaşık 1/2'si kendilerine yönelik tavırları ve tedaviyi uygun buldu. Tedavi gören 20 mağdurdan 8'i, yani yarısına yakını tedaviyi ve tavırları kısmen uygun bulurken; "hayır, uygun bulmadım" diyen bulunmadı.

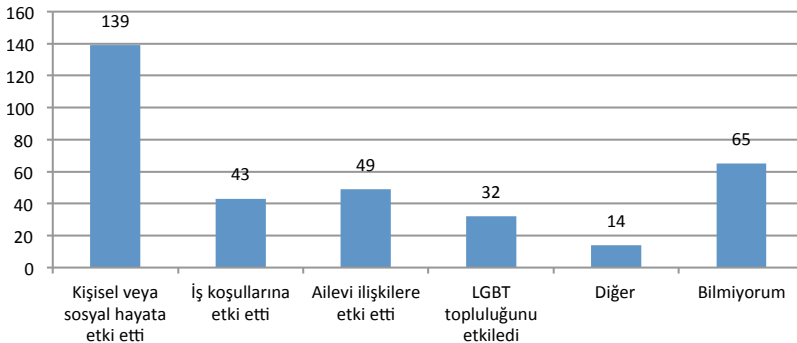
Psikolojik destek

- 2 cinayete teşebbüs mağdurunun olaydan sonra psikolog veya psikiyatrist desteği aldığı bilinmemektedir.
- 6 tecavüz mağdurunun 2'si, olay sonrasında aile veya arkadaşlar dahil hiçbir psikolojik destek görmedi. Sadece 3 mağdur psikolog veya psikiyatristten profesyonel yardım alırken, 1 mağdur arkadaşlarından destek aldı. Profesyonel destek alan 3 mağdurun 3'ünde sunulan psikolojik desteği uygun şekilde belirtti.

Psikolojik destek (çok seçenek; 172 yanıtlayan)

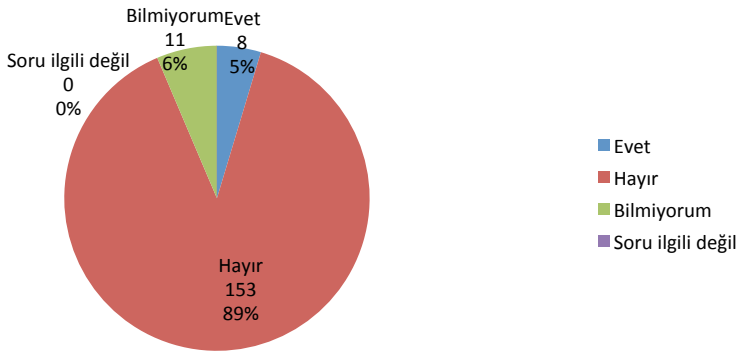
Mağdurların yaşadığı diğer olumsuz sonuçlar (çok seçenek; 172 yanıtlayan)

4. KOLLUK KUVVETLERİNİN TUTUMU

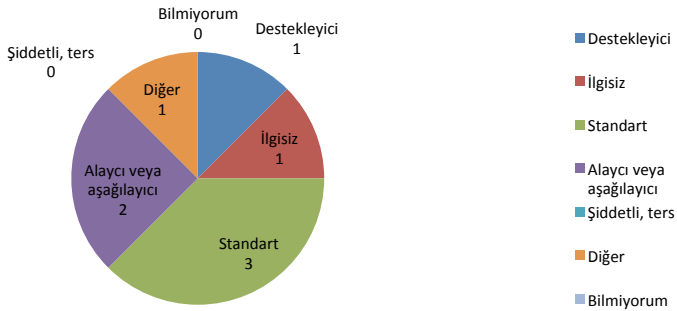
Araştırma bulgularına göre Emniyet Teşkilatı mağdurlar veya tanıklarca başvuru alan temel kolluk kuvveti sistemi oldu.

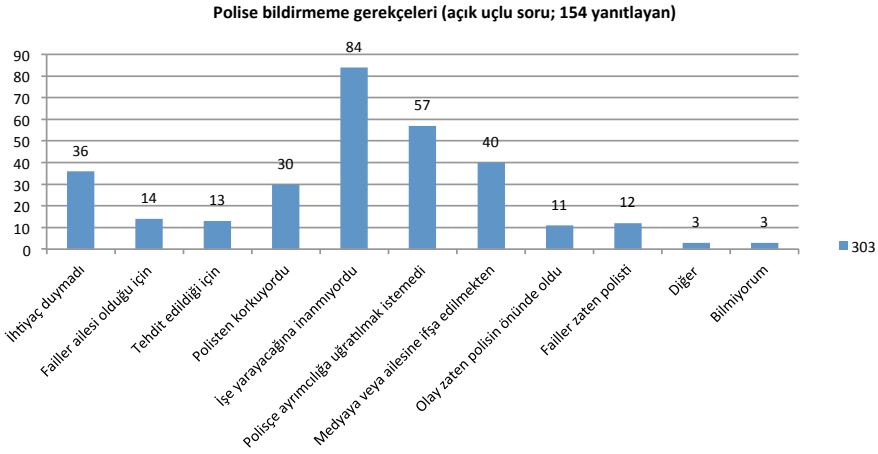
Polise ihbar etme (tek seçenek; 172 yanıtlayan)

172 vakanın 8’i polise bildirildi. Ancak bu vakaların 7’sinde resmi süreçler işletildi. Dolayısıyla mahkeme süreçleri başlatılan vaka sayısı da 7’de kalmış oldu. Bu derece az bildirim ve işlemin çeşitli sebepleri vardı: Birincisi, 12 vakada failerin kendisi zaten polis memurlarıydı ve bu vakaların 11’inde mağdurlar bu yüzden bildirimde bulunmamayı tercih ettiler. İkincisi, 11 vakada polisler vakalara tanıklık etmelerine rağmen tepki göstermediler veya görevlerini yerine getirmediler. Üçüncüsü, mağdurların çoğu daha önce açıklanan çeşitli sebeplerden ötürü polisle irtibata geçmek istemedi.

Polisin tepkisi (tek seçenek; 37 yanıtlayan)

Vakaların yaklaşık %5'inin polise şikâyet edilmesine ek olarak, yukarıda aktarılan öyküler de Türk polisinin LGBTİ hak sahiplerinin insan haklarıyla ilgili olumsuz durumuna dair tabloyu tamamlamaktadır.

Türk hukuk sisteminde, cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğine dayalı nefret suçlarının ya da LGBTİ sorununun tanınırlığının olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, aşağıda verilen iki grafik polisin LGBTİ mağdurlara yaklaşımını, bir bakıma şaşırtmadan sergilemektedir.

Bu gerçeğe rağmen, 8 anket katılımcısından 4'ü, aktardıkları vakalarda polisi standart veya destekleyici şekilde tanımlamıştır. Hatta polisin olayı nefret suçu olarak algıladığı durumlardan bahsetmişlerdir.

5. İHLAL KATEGORİLERİNE GÖRE NİCEL BULGULAR

5.1 CİNAYET VEYA CİNAYETE TEŞEBBÜS

CİNAYETE TEŞEBBÜS

2 kişi tarafından yanıtlandı. (2 mağdur, 0 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 1 vakada erkek, 1 vakada cinsiyetsiz olarak belirtti.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 2 vakada da gey olarak belirtti.

Mağdurların yaşları: 2 mağdur 18-25 yaş aralığındaydı.

Olayların gerçekleştiği yerler: 1’i evde, 1’i LGBT buluşma mekanı içi ya da civarında gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 1 vakada failler tek kişiydi. Diğer vakada ise üçten fazla kişilerdi.

Coğrafi konum: 2 vakada İstanbul’da gerçekleşti.

Faillerin kimlikleri: 1 vaka özel kişilerce gerçekleştirilirken diğer cinayete teşebbüsün failleri kamu görevlisiydi.

Yaralanmalar: 1 mağdur ciddi şekilde yaralandı.

Tıbbi yardım: Mağdurların 2’si de tıbbi yardım talebinde bulunmadı.

Psikolojik destek: Mağdurların 2’si de profesyonel destek almadı.

Polise bildirim: 2 mağdur da olayı polise ihbar etmedi.

Mahkemeye taşınan vakalar: 2 vakanın 1’i mahkemeye taşındı; 1 taşınmadı.

Vakanın bildirildiği kurum: Mağdur yanıtlarına göre; 2 vakadan 1’i LGBT konularında çalışan sivil toplum örgütü, Anayasa Mahkemesi ve Kamu Denetçiliği Kurumu’na bildirilirken diğer vakada bir bildirim olmadı.

5.2. AŞIRI FİZİKSEL ŞİDDET

Silahla yaralama (4 vaka), tecavüz (6 vaka), diğer cinsel saldırılar (4 vaka)

SİLAHLA YARALAMA

4 kişi tarafından yanıtlandı. (2 mağdur ve 2 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 1 vakada kadın, 1 vakada trans, 1 vakada trans erkek 1 vakada cinsiyetsiz olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 3 vakada gey, 1 vakada lezbiyendi.

Mağdurların yaşları: 4 mağdurda 18-25 yaş aralığındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 2 vaka akşam, 2 vaka gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 2 vaka ev yakınında, 1 vaka LGBTİ buluşma mekânının yakınlarında, 1 vakada kafede gerçekleşti.

Coğrafi konum: 2 vaka İstanbul'da, 1 vaka Kocaeli'nde, 1 vaka Adana'da, gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 1 vakada 2, 3 vakada üçten fazla sayıda fail vardı.

Faillerin kimlikleri: Toplam 4 vakanın 3'ünde failer özel kişilerdi. Bunlardan 3'ü de mağdurların tanımadığı kişilerdi. 1 vakada fail kamu personeliydi.

Olayların gerekçeleri: Vakalarda cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, cinsiyet ifadesi, din ve cinsiyet gerekçe olarak bildirildi.

Tıbbi yardım: 4 mağdurdan 2'si tıbbi yardım talebinde bulundu, 2'si yardım talep etmedi. Yardım alan 2 mağdurdan 2'side sunulan tıbbi yardımın uygun olduğunu aktardı.

Polise bildirim: 4 vakanın 2'si polise ihbar edildi, 2'si edilmedi.

Polisin tavrı: 1 vakada polis mağduru karşı ilgisiz bir tutumda bulunurken. Diğer vakada polis standart prosedürü uyguladı.

Polise bildirmeme sebepleri: Polise ihbarda bulunmayan 2 mağdurdan 1'i bunun nedenlerini "polis tarafından ifşa edilmekten korkmak" ve "başvurunun işe yarayacağına inanmıyorum" olarak ifade etti. Diğer mağdurun gerekçeleri ise "olayın zaten polisin gözü önünde işlenmesi" ile "faillerin zaten polis olması" olarak bildirdi.

Mahkemeye taşınan vakalar: 4 vakanın 2'si mahkemeye taşındı, 1'i taşınmadı, 1'inin akıbeti tanıkça bilinmiyor.

Vakanın bildirildiği kurum: 1 olayda mağdur, Türkiye İnsan Hakları Kurumu, LGBT konularında **çalışan** sivil toplum **örgütlerine** ve Anayasa Mahkemesine şikâyetle bulundu. Diğer 2 vakada bir bildirimde bulunulmadı. 1’inin durumu tanıkça bilinmiyordu.

TECAVÜZ

6 kişi tarafından yanıtlandı (4 mağdur, 2 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 2 vakada erkek, 1 vakada kadın, 2 vakada trans kadın olarak bildirildi. 1 vakada mağdur, cinsel kimliğini bilmediğini ifade etti.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 3 vakada gey, 1 vakada lezbiyen, 1 vakada heteroseksüel olarak tarif edildi. 1 vakada mağdur kendisinin cinsel yönelimini bilmediğini ifade etti.

Mağdurların yaşları: 5 mağdur 18-25, 1 mağdur 26-35 yaş aralığındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 2 vaka gece, 4 vaka akşam meydana geldi.

Olayların gerçekleştiği yerler: 6 tecavüz vakasının 2’si mağdurun evinde, 2’si evinin civarında, 2’si barda gerçekleşti.

Coğrafi konum: Vakalardan 3’ü İstanbul’da, 1’i İzmir’de, 1’i Kocaeli’nde, 1’i Ankara’da meydana geldi.

Saldırıları hakkındaki gerçekler:

Faillerin sayısı: 6 tecavüz vakasının 2’sinde 3 fail varken; 4’ünde failer üçten fazla kişilerdi.

Faillerin kimlikleri: Toplam 6 vakadan 5’inde failer özel kişiler; 1’inde özel kurumdaki güvenlik görevlisiydi. Tecavüz faileri 3 vakada mağdurların tanımadığı; 2’i vakada tanıdığı başka kişilerdi.

Tıbbi yardım: 6 mağdurdan 2’si tecavüz sonrasında tıbbi yardım talebinde bulunurken 4 mağdur yardım talebinde bulunmadı. Sağlık hizmeti hakkında; 2 mağdur da sunulan hizmetin kısmen uygun olduğunu belirtti.

Psikolojik destek: 6 tecavüz mağdurunun 2’si, olay sonrasında aile veya arkadaşlar dâhil hiçbir psikolojik destek görmedi. 3 mağdur psikolog veya psikiyatristten profesyonel yardım alırken, 1 mağdur sadece arkadaşlarından destek aldı. Profesyonel destek alan 3 mağdurun 2’si sunulan psikolojik desteği uygun, diğeri kısmen uygun şeklinde belirtti.

Polise bildirim: 6 tecavüz vakasının sadece 1'i polise ihbar edildi. Bu oran silahla yaralamalarda 2/4 oldu.

Polisin tavrı: Polise bildirilen 1 vakada polis mağdura karşı alaycı ve aşağılayıcı tavır sergiledi.

Polise bildirmeme sebepleri: Mağdurlar "başvurunun işe yarayacağına inanmadığı", "polis tarafından ayrımcılığa uğratılmak istemediğinden", "polis tarafından ailesine veya medyaya ifşa edilmek istemediğinden", "tehdit edildiği için" ve "polis-ten korktuğu için" uğradığı tecavüzü polise ihbar etmemeyi tercih etti.

Mahkemeye taşınan vakalar: 6 tecavüz vakasından sadece 1'i mağdurca mahkemeye taşındı.

Vakanın bildirildiği kurum: Söz konusu 6 vakadan hiçbiri hiçbir başka mekanizmaya bildirilmedi.

DİĞER CİNSEL SALDIRILAR

4 kişi tarafından yanıtlandı. (3 mağdur, 1 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 2 vakada kadın, 1 vakada erkek, 1 vakada bilmediğini bildirdi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 1 vakada gey, 1 vakada biseksüel, 1 vakada heteroseksüel olarak tanımlanırken; 1 vakada mağdur lezbiyendi.

Mağdurların yaşları: 3 mağdur 18-25, 1 mağdur 26-35 yaş aralığındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 1 vaka sabah, 1 vaka öğleden sonra, 2 vaka akşam gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 4 vakadan 1'i evde, 1'i ev yakınında, 1'i parkta, 1'i barda meydana geldi.

Coğrafi konum: 1'i İstanbul'da, 2'si Ankara'da, 1'i İzmir'de gerçekleşti.

Saldırıların gerekçeleri: 4 vakada da cinsel yönelim gerekçe olarak görülürken, cinsiyet kimliği, cinsiyet ifadesi, cinsiyet, din, yaş ve etnik köken olarak ifade edildi.

Faillerin sayısı: Toplam 4 vakadan 1'inde failler tek kişiydi, 1 vakada üçer kişi, 2 vakada üçten fazla sayıda kişi yer aldı.

Faillerin kimlikleri: 4 vakada da failler özel kişilerdi.

Tıbbi yardım: 4 mağdurdan 2'si yaralandı. 1 kişi tıbbi yardım talebinde bulundu; 1'i

bulunmadı. Tıbbi destek gören mağdurun tedavi ve tavrı uygun bulup bulmadığının bilinmediği ifade edildi.

Psikolojik destek: 2 mağdur aile ve arkadaşlar dâhil hiçbir destek almadı; 2 mağdur psikolog veya psikiyatriste başvurdu.

Polise bildirim: 3 mağdur olayı polise ihbar etmezken 1’i ihbar etti.

Polisin tavrı: Polis vakada mağdura karşı standart prosedürü uyguladı.

Polise bildirmeme sebepleri: İhbarda bulunmayan 3 mağdurda Başvurunun işe yarayacağına inandığından ihbarda bulunmadı.

Mahkemeye taşınan vakalar: 1 vaka mahkemeye taşındı.

6.3. SALDIRI

FİZİKSEL ŞİDDET

66 kişi tarafından yanıtlandı. (44 mağdur ve 22 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 31 vakada erkek, 14’ünde kadın, 6’sında trans erkek, 10’ünde trans kadın, 1’inde trans, 2’sinde “*cinsiyetsiz*” olarak tarif edilirken, vakalardan 2’sinde ise bilinmiyordu.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 30 vakada gey, 9 vakada lezbiyen, 13’ünde biseksüel, 7’sinde heteroseksüel olarak tarif edildi. 2 mağdurun cinsel yönelimini “*trans*” olarak tanımladı. Tanıklar 3 vakada “*emin değillerdi*”, 2 vakada ise “*bilmiyorlardı*”.

Mağdurların yaşları: 9 mağdur 13-17, 37 mağdur 18-25, 14 mağdur 26-35, 6 mağdur 36-45 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 66 fiziksel şiddet mağdurundan 9’u 18 yaşın altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: Olaylar günün her saatinde gerçekleşti; ama çoğunlukla öğleden sonra, akşam ve gece vuku buldu.

Olayların gerçekleştiği yerler: 16 vaka evde, 4’ü ev yakınında, 8’i okulda, 2’si iş yerinde, 4’ü hastanede, 4’ü toplu taşıtta veya durağında, 8’i kafe/barda, 4’ü LGBT buluşma mekanı veya çevresinde, 1’i polis merkezinde, 1’i devlet dairesinde, 1 vaka hapishanede, 13’ü caddede yaşandı.

Coğrafi konum: 9 vaka Ankara’da, 22’si İstanbul’da, 11’i İzmir’de, 3’ü Adana’da, Kocaeli’nde 4, Konya’da 2, Eskişehir’de 2, Hatay’da 4, Antalya, Diyarbakır, Gaziantep,

Mersin, Kütahya, Zonguldak, Kayseri, Malatya ve Erzincan'da 1'er vaka gerçekleşti.

Saldırıları hakkındaki gerçekler: 66 vakanın 21'inde mağdurlar önceden takip edilmişlerdi. 28 mağdur olaylar öncesinde tehdit edilmekte olduklarını ifade etti. Kolluk kuvvetleri 3 mağduru saldırı öncesindeki korunma taleplerini reddetti.

Faillerin sayısı: 66 vakanın 13'ünde failer tek kişi iken, 17 vakada iki, 10 vakada üç, 26 vakada üçten fazla kişilerdi.

Faillerin kimlikleri: 66 vakanın 49'unda failer özel kişilerdi. 4 vakada ise özel kurum çalışanlarıydı (3'ünde özel güvenlik görevlileri, 1'inde özel eğitim kurumunda eğitim personeli). Kamu görevlilerinin faili olduğu 10 vakada ise bu kişilerin 8'i polis memuru 2'si sağlık görevlisi oldu.

Faillerin yaşları: 66 vakanın 6'sında failer 18 yaşında veya altındaydılar. Failler 60 olayda yetişkinlerdi.

Saldırıların gerekçeleri: 52 yanıtta cinsel yönelim, 26'sında cinsiyet kimliği, 22'sinde cinsiyet ifadesi, 11'inde cinsiyet, 1'inde «ırk» / etnik köken, 5'inde din, 1'inde yaş olarak belirtildi.

Yaralanmalar: 66 mağduru 40'ı yaralandı.

Tıbbi yardım: 66 mağdurdan 19'u tıbbi yardım talebinde bulundu. Bunlardan 10'u yaklaşımın uygun olduğunu belirtirken, 8'i kısmen uygun olduğunu ifade etti.

Psikolojik destek: 66 vakanın 19'unda mağdurlar hiçbir destek almazken, sadece 10 mağdur psikoloğa veya psikiyatriste başvurdu. 5 mağdur LGBTİ örgütlerinden destek istedi. Psikolog veya psikiyatrist desteği gören 10 mağdurdan 7'si yardımın uygun, 3'ü kısmen uygun olduğunu belirtti.

Polise bildirim: 66 vakanın sadece 6'sı polise ihbar edilirken 57'si ihbar edilmedi. 3 tanık olayın ihbar edilip edilmediğini bilmiyordu.

Polisin tavrı: 1 vakada polis mağdurları destekleyici tutum sergiledi, 3'ünde standart (nötr), 1'inde alaycı veya aşağılayıcı, 1'inde baskıcı tavır sergiledi (diğer şıkkı). Mağdur ve tanık ifadelerine göre, 6 olayın hiçbirinde polis olayı nefret suçu olarak algılamadı.

Mahkemeye taşınan vakalar: 66 vakanın 7'si mahkemeye taşındı, 53'ü taşınmadı. 6 vakada ise tanıklar olayın mahkemeye taşınıp taşınmadığını bilmiyorlardı.

Vakanın bildirildiği kurum: 66 vakanın 6'sı LGBTİ örgütlerine, 1'i idari şikâyet mekanizmalarına rapor edildi. 9 tanık olayın rapor edilip edilmediğini bilmiyordu.

5.4. MÜLKE ZARAR

13 kişi tarafından yanıtlandı. (7 mağdur, 6 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 9 vakada erkek, 2 vakada trans erkek, 1 vakada trans, 1 vakada “*cinsiyetsiz*” olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 9 vakada gey, 3’ünde biseksüel olarak tanımlandı. 1 tanık mağdurun cinsel yöneliminden “*emin değildi*”.

Mağdurların yaşları: Mağdurlar; 1 vakada 13-17, 9 vakada 18-25, 1 vakada 26-35, 1 vakada 36-45, 1 vakada 46-65 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 13 mağdurun 1’i 18 yaşın veya altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 6’sı öğleden sonra, 3’ü akşam, 4’ü gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 1 vaka evde, 1’i ev civarında, 3’ü okulda, 2’si toplu taşıma aracında, 1’i LGBT buluşma mekânında, 4’ü kafe/barda, 1’i hastanede meydana geldi.

Coğrafi konum: Vakaların, 4’ü İstanbul’da, 3’ü İzmir’de meydana gelirken; Adana, Gaziantep, Kocaeli, Kars, Eskişehir ve Erzincan’da 1’er vaka gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 1 vakada failer tek kişi iken, 5 vakada iki kişi, 1 vakada üç kişi, 6 vakada üçten çok fail vardı.

Saldırıları hakkındaki gerçekler: Mağdurlar mülke zarar yanında 13 vakanın 10’unda hakaret ve sözlü saldırıya, 9’unda kendilerine dönük fiziksel şiddete maruz kaldılar. Vakaların 1’inde cinayete teşebbüs de söz konusuydu. 13 mağdurdan 7’si saldırı öncesinde tehdit edilmişti.

Faillerin kimlikleri: 13 vakanın 10’unun faili özel kişilerdi. 3 vakanın faili ise kamu görevlisiydi. Özel kişilerden 1’i mağdurun aile fertlerindendi.

Yaralanmalar: 5 vakada mağdurlar yaralandılar.

Tıbbi yardım: 5 mağdur da tıbbi yardım talebinde bulundu. Bu beş mağdurdan 3’ü kendisine dönük tedavi ve tavrın uygun, 2’si kısmen uygun olduğunu ifade etti.

Psikolojik destek: 3 mağdur psikolog veya psikiyatrist desteği aldı. 4 mağdur arkadaşları ve ailesi dâhil hiçbir psikolojik destek görmedi. Profesyonel yardım alan 3 kişiden 2’si desteğin uygun, 1’i kısmen uygun olduğunu belirtti.

Polise bildirim: 13 vakadan sadece 3’ü polise ihbar edilirken 9’u ihbar edilmedi. 1’inin akıbeti tanık tarafından bilinmiyordu.

Polisin tavrı: Polis, mağdura karşı 1 vakada destekleyici, 1 vakada standart tutum gösterirken, 1 vakada alaycı veya aşağılayıcı tavır aldı.

Bildirmeme sebepleri: Genel sebepler “başvurunun işe yarayacağına inanmama”, “polisten korkma”, “polisçe aileye veya medyaya ifşa edilmekten korkma”, “polis tarafından ayrımcılığa uğratılmak istememe” oldu.

Mahkemeye taşınan vakalar: 13 vakanın 3'ü mahkemeye taşındı.

Vakanın bildirildiği kurum: 1 vaka idari şikâyet mekanizmalarına bildirildi.

5.5. TEHDİTLER VE PSİKOLOJİK ŞİDDET

Alıkonulma veya tecrit edilme (16), kovalanma/takip edilme (35), şiddet tehdidi (66), cinsel taciz (33).

ALIKONULMA VEYA TECRİT EDİLME

16 kişi tarafından rapor edildi. (11 mağdur, 5 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 5 vakada erkek, 7 vakada kadın, 2 vakada trans erkek, 1 vakada trans kadın olarak tarif edildi. 1 vakanın mağduru ise “*bilmiyorum*” şeklinde belirtti.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 5 vakada gey, 5'inde lezbiyen, 2'sinde biseksüel, 2'sinde heteroseksüel 1'inde ise “*trans*” olarak belirtildi. 1 tanık, mağdurun cinsel yöneliminden “emin değildi”.

Mağdurların yaşları: 16 mağdurdan 3'ü 13-17 yaş aralığında, 7'si 18-25 aralığında, 5'i ise 26-35, 1'i 36-45 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 16 mağdurdan 3'ü 18 yaşında veya altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 1'i sabah, 4'ü öğleden sonra, 9'u akşam, 2'si gece yaşandı.

Olayların gerçekleştiği yerler: 11 vaka evde, 2'si ev civarında, 1'i okulda, 1'i hapishanede, 1'i “şahsi araç içinde” meydana geldi.

Coğrafi konum: 2'si Ankara'da, 4'ü İstanbul'da, 3'ü Konya'da, 2'si İzmir'de, 1'i Mersin'de, 1'i Adana'da, 1'i Kocaeli'nde, 1'i Hatay'da, 1'i Diyarbakır'da gerçekleşti.

Saldırılar hakkında gerçekler: Alıkonulma eylemleri süresince; 2 vakada tecavüz, 14 vakada fiziksel şiddet, 1 vakada silahla yaralama, 14 vakada hakaret eşlik etti. 1 olay öncesinde kolluk kuvvetleri mağdurun korunma talebini reddetmişlerdi.

Faillerin sayısı: 16 vakanın 6’sında saldırganlar tek kişi, 6’sında iki kişi, 1’inde üç kişi, 3’ünde üçten fazla sayıda kişiydi.

Faillerin kimlikleri: Failler 16 vakadan 15’inde özel kişiler; 1 vakada kamu görevlileri (polis memurları) idi. Özel kişilerin fail olduğu vakalardan 9’unda mağdurun aile üyeleri, 1 vakada partneri, 1 vakada okul arkadaşı, 4 vakada tanımadığı kişiler fail durumundaydı.

Yaralanmalar: 16 mağdurun 10’u yaralandı.

Tıbbi yardım: Tıbbi yardıma 4 mağdur başvurmuştur. Bunlardan 2’si tedaviyi uygun bulurken 2’si kısmen uygun buldu.

Psikolojik destek: Mağdurlardan sadece 3’ü olaydan sonra profesyonel destek aldı. 16 mağdurun 5’i aile ve arkadaşlar dâhil hiçbir psikolojik destek görmedi. Profesyonel destek alan 3 mağdurdan 2’si desteği uygun, 1’i ise uygunsuz buldu.

Polise bildirim: 16 vakanın hiçbiri polise bildirilmedi.

Polise bildirmeme sebepleri: Genel gerekçeler “başvurunun işe yaramayacağını düşünme”, “faillerin mağdurun ailesinden olması”, “polis tarafından aileye veya medyaya ifşa edilme korkusu”, “polis tarafından ayrımcılığa tabi tutulma korkusu”, “failin partneri olması” ve “polis korkusu” oldu.

Mahkemeye taşınan vakalar: 16 vakanın tamamı mahkemeye taşınmadı.

Vakanın bildirildiği kurum: 16 vakanın 2’si LGBTİ örgütlerine bildirildi. 13 vaka LGB-Tİ örgütleri dâhil hiçbir kuruma rapor edilmedi. 1 vaka kurum içi yöneticiye bildirildi ancak bir sonuç alınamadı.

TAKİP EDİLME

35 kişi tarafından rapor edildi. (26 mağdur, 9 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 19 vakada erkek, 10 vakada kadın, 1 vakada trans erkek, 3 vakada trans kadın, 1 vakada “cinsiyetsiz”, 1 vakada tanık bunu “bilmiyordu”.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 21 vakada gey, 5’inde lezbiyen, 7’sinde biseksüel, 1’inde “bilmiyorum” olarak tarif edildi. Tanıklar 1 vakada mağdurun cinsel yöneliminden “emin değildi”.

Mağdurların yaşları: 3 vakada mağdur 13-17, 22 vakada 18-25, 7 vakada 26-35, 3 vakada ise 36-45 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 35 mağdurun 3’ü 18 yaşın altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: Vakaların 12'si öğleden sonra, 19'u akşam, 4'ü gece meydana geldi.

Olayların gerçekleştiği yerler: Vakaların 5'i ev yakınında, 2'si ev civarında 6'sı okulda, 1'i işyeri çıkışında, 3'ü LGBT buluşma mekânında, 9'u kafe/bar çıkışında, 1'i AVM'de, 8'i caddede gerçekleşti.

Saldırlar hakkında gerçekler: Takip edilme olaylarının ardından; 1 vakada cinayete teşebbüs, 3 vakada tecavüz, 3 vakada cinsel saldırı, 21 vakada fiziksel şiddet, 1 vakada silahla yaralama ve 9 vakada cinsel taciz gerçekleşti.

Faillerin sayısı: Failler 6 vakada tek kişi, 10 vakada iki kişi, 5 vakada üç kişi, 14 vakada ise üçten fazla sayıda kişiydi.

Faillerin kimlikleri: Failler vakaların 26'sında özel kişiler oldular. 3'ünde kamu görevlileri (2'sinde polis memurları, 1'inde öğretmen), 3'ünde özel kurum çalışanı profesyonellerdi (3 vakada özel güvenlik görevlileri), 3 vakada tanıklar faillerin kimliklerini bilmiyorlardı.

Psikolojik destek: 35 mağdurun 7'i profesyonel destek aldı. 10 mağdurun olay sonrasında aile ve arkadaşlar dahil hiçbir psikolojik destek görmediği ifade edildi.

Polise bildirim: 35 vakanın 3'ü polise ihbar edildi, 32'si edilmedi.

Polisin tavrı: 3 vakanın 1'inde polis destekleyici tutum sergilerken, 2'sinde nötr (standart) idi.

Bildirmeme sebepleri: Polise ihbarda bulunmamayı tercih eden 32 mağdurun 25'i "başvurunun işe yarayacağına inanmıyordu". 12 mağdur "polis tarafından aileye veya medyaya ifşa edilmekten korktuğunu", 18 mağdur "polis tarafından ayrımcılığa uğratılmaktan çekindiğini" ve 9'u "polisten korktuğunu" ifade etti. 3 vakanın polise bildirilmeme gerekçesi "failin zaten polis olması" iken, 2 vakada gerekçe "faillerin mağdurun aile üyeleri olması" olarak gösterildi.

Mahkemeye taşınan vakalar: 35 vakanın sadece 4'ü mahkemeye taşındı, 30'u taşınmadı. 1 vakanın tanıkları vakanın mahkemeye taşınıp taşınmadığını bilmiyordu.

Vakanın bildirildiği kurum: 6 vaka LGBT örgütlerine, 1 vaka kamu denetçiliği kurumuna, 1'i idari şikâyet prosedürü aracılığıyla bildirildi. 9 tanığın 3'ü vakanın rapor edilip edilmediğini bilmiyordu.

Not: Bu bölümden itibaren ele alınacak ihlallerin tamamına yakını yukarıda açıklanan vakalara onlarla aynı esnada eşlik ettiği için, sadece belirli kapsamlarda açıklanacaklardır. Aşağıdaki kategoriler ile ilgili daha ayrıntılı istatistik bilgi için Kaos GL Derneği ile iletişime geçilebilir.

ŞİDDET TEHDİDİ

63 kişi tarafından rapor edildi. (40 mağdur, 23 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 26 vakada erkek, 15’inde kadın, 8’inde trans erkek, 10’unda trans kadın, 1’inde “*cinsiyetsiz*” olarak tarif edildi. 3 vakanın mağdurları kendi cinsel kimliklerini bilmediklerini ifade etti.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar vakaların 30’unda gey, 10’unda lezbiyen, 11’inde biseksüel, 3’ünde heteroseksüel,. Mağdurlar 3, tanıklar 3 vakada “*emin değillerdi*”. 3 vakada tanıklar “*bilmiyorlardı*”.

Çocuk mağdurlar: 63 mağdurun 7’si 18 yaşın altındaydı.

Olayların gerçekleştiği yerler: 63 vakanın 12’si evde, 6’sı evin civarında, 9’u okulda, 6’sı işyerinde, 4’ü hastanede, 5’i toplu taşıtta, 9’u kafe/barda, 7’si caddede, 1’i polis merkezinde, 3’ü LGBT buluşma mekânı veya civarında, 1’i sahilde gerçekleşti.

Faillerin kimlikleri: 63 vakanın 50’sinde failer özel kişilerdi. 4 vakada failer özel kurum çalışanları oldular (1 belediye işçisi, 2 özel güvenlik görevlisi, 1 taksi şoförü); 8’inde kamu görevlileriydi (1 öğretmen, 2 sağlık görevlisi, 5 polis memuru).

CİNSEL TACİZE UĞRAYAN MAĞDURLAR

33 kişi tarafından yanıtlandı. (23 mağdur, 10 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 13 vakada erkek, 7 vakada kadın, 5 vakada trans erkek, 6 vakada trans kadın, 1 vakada trans, 1 vakada mağdur cinsel kimliğini “bilmiyorum” olarak belirtti.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar vakaların 19’unda gey, 4’ünde lezbiyen, 5’inde biseksüel, 1’inde heteroseksüel olarak tarif edildiler. Tanıklar 2 vakada “*emin değillerdi*”. 2 vakada tanıklar “*bilmiyorlardı*”.

Çocuk mağdurlar: 33 vaka içinde 3 mağdur 18’den daha küçük yaşta idi.

Olayların gerçekleştiği yerler: 3 vaka evde yaşanırken; 6’sı evin yakınında, 3’ü okulda, 2’si işyerinde, 1’i hastanede, 8’i kafe/barda, 2’si toplu taşıtta veya durağında, 1’i polis merkezinde, 1’ LGBT buluşma mekânında, 1’i sahil ve 5’i caddede gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 33 vakanın 6’sında failer tek kişi, 8 vakada iki kişi, 9 vakada üç kişi, 10 vakada üçten fazla kişilerdi.

Faillerin kimlikleri: Failler 28 vakada özel kişilerdi. 1 vakada failer özel kurum görevlileriydi (işveren). 3 vakanın faileri ise kamu görevlileriydi (2 vakada polis memurlar ve 1 vakada sağlık personeli).

Polise bildirim: 33 vakanın 3'ü polise ihbar edilirken 26'sı ihbar edilmedi. 2 tanık olayın ihbar edilip edilmediğini bilmiyordu.

Polisin tavrı: Vakaların 1'inde destekleyici idi. 2 vakada polis standart/nötr tutum sergiledi. Hiçbir vakada polis olayı bir nefret suçu olarak algılamamıştı.

Mahkemeye taşınan vakalar: 33 vaka içinde sadece 3 vaka mahkemeye taşındı. 3 vakanın tanıkları vakaların mahkemeye taşınıp taşınmadığını bilmiyorlardı.

5.7. ÖNYARGI SAIKLİ DİĞER VAKALAR

Hakaret veya sözlü taciz (146), sağlık veya diğer kamu hizmetlerine erişime izin verilmemesi (5), kolluk kuvvetlerince korunma talebinin reddedilmesi (8), diğer (6).

HAKARET VEYA SÖZLÜ TACİZ

146 kişi tarafından yanıtlandı. (99 mağdur, 47 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar vakaların 68'sinde erkek, 41'inde kadın, 14'ünde trans erkek, 14'ünde trans kadın, 1'inde “genderfluid”, 1'inde “gey”, 1'inde “demimale”, 1'inde “cinsiyetsiz” olarak tarif edildi. 1 vakada mağdurlar cinsel kimliklerini tanımlamadıklarını ifade ettiler. 3 mağdur, 1 tanık bunu “bilmiyordu”.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 68 vakada gey, 24 vakada lezbiyen, 30 vakada biseksüel, 10 vakada heteroseksüel, 1 vakada “trans”, 1 vakada “biromantik-demi-aseksüel”, olarak tanımlanırken; 4 vakada mağdurlar, 4 vakada tanıklar bundan “emin değillerdi”. 4 vakada tanıklar bunu “bilmiyorlardı”.

Çocuk mağdurlar: 146 mağdurdan 28'i 18 yaşından küçüktü.

Faillerin kimlikleri: Vakaların 111'inde failler özel kişilerdi. 20'sinde kamu görevlileri bu suçu işledi (12vakada polis memurları, 5 vakada öğretmenler, 3 vakada sağlık personeli). Failler 7 vakada özel kurum görevlileri idi (1 vakada belediye işçisi, 5 vakada özel güvenlik çalışanları, 1 vakada taksi şoförü).

SAĞLIK VEYA DİĞER KAMU HİZMETLERİNE ERİŞİMİN REDDEDİLMESİNE DAİR EMSAL VAKA

Yanıtlayan kişi: Mağdur

Mağdurun cinsiyeti ve cinsiyet kimliği: Trans erkek

Cinsel yönelimi: Heteroseksüel

Mağdurun yaşı: 26-35 yaş aralığında

Olayın gerçekleştiği yer: Hastane veya sağlık merkezi

Coğrafi konum: Kocaeli

Saldırı hakkında gerçekler: Mağdur, trans geçiş süreci için gittiği hastanede babası tarafından şiddete maruz kaldı. Babası, mağdurun annesinin ve hastanede bulunan diğer kişilerin gözü önünde mağdura saldırmış ve ciddi şekilde şiddet uygulamıştır. Bu saldırı sonucunda mağdurun kaşı yarılmış ve mağdur üzerinde ciddi travmalara neden olmuştur.

Faillerin sayısı: İki

Faillerin kimlikleri: Mağdurun ailesi

Tanık sayısı: Birden fazla sayıda

Tanık tepkisi: Sadece seyrettiler.

Psikolojik etki: Mağdur babasından ve herkesten nefret ettiğini ifade etti.

Psikolojik destek: Sadece arkadaşlarından destek aldığını belirtti.

Polise bildirim: Bildirmedi.

Rapor etmeme sebepleri: Başvurunun işe yarayacağını düşünmedi, olayın zaten polisin gözü önünde olduğunu ifade etti.

Vakanın mahkemeye taşınması: Hayır.

Kuruma bildirim: Hayır

TECAVÜZ

EMSAL VAKA

Yanıtlayan kişi: Mağdur

Mağdurun cinsiyeti ve cinsiyet kimliği: Erkek

Cinsel yönelimi: Gey

Mağdurun yaşı: 26-35 yaş aralığında.

Olayın gerçekleştiği yer: Ev civarında

Coğrafi konum: İstanbul

Saldırı hakkında gerçekler: Mağdur, tanıdığı kişiler tarafından evinin bulunduğu civarda bir dükkan içinde alıkonulmuş, şiddete maruz kalmış ve tecavüze uğramıştır.

Faillerin sayısı: Üç kişi

Faillerin kimlikleri: Özel kişi

Görgü tanığı sayısı: Birden fazla görgü tanığı vardı.

Görgü tanıklarının tepkisi: Mağdur, görgü tanıklarının kendisiyle alay ettiğini belirtti.

Yaralanma: Mağdur sabaha kadar kriz geçirdiğini ifade etti.

Tıbbi yardım: Hastane hizmetlerine başvurmadı.

Psikolojik etki: Mağdur olayın travmasını ve etkilerini halen yaşadığını ifade etti.

Psikolojik destek: Psikolojik destek almadı.

Polise rapor etme: Olayı polise ihbar etmedi. Başvurunun işe yarayacağına inanmıyordu.

Vakanın mahkemeye taşınması: Mahkemeye taşınmadı.

7. EKLER

Cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği ne anlamlara gelir?

Yogyakarta İlkeleri’nde geçtiği şekliyle;

Cinsel yönelim, bireyin, kendi cinsine, karşı cinse veya birden fazla cinse karşı derin duygusal, romantik ve cinsel yönelim duyma ve bu cinsten bireylerle mahrem ilişkilerde ve cinsel ilişkide bulunma yeteneği olarak;

Cinsiyet kimliği, her bireyin, doğuştan gelen cinsiyetine uygun düşün düşmesin, dış görünüşünün veya bedensel işlevlerinin tıbbi, cerrahi veya başka yöntemlerle iradi değişikliklerini de içerebilecek; bedensel bilinç, giyim kuşam, söz ve davranışlar da dâhil olmak üzere, özel ve kişisel cinsiyetini duyumsaması ve yaşaması olarak anlaşılmaktadır.

Nefret suçu nedir? (AGİT’in tanımı)

Nefret suçu, önyargı saikli olarak toplum içerisindeki belirli bir gruba yönelik işlenen suç türüdür. Cezai bir suçun nefret suçu olarak nitelendirilmesi için iki kriteri karşılaması gerekir:

- Suç, idaresi altında bulunduğu adli yargının ceza kanununda suç olarak tanımlanmış olmalıdır.
- Suç, önyargı saikli olarak işlenmiş olmalıdır.

“Önyargı saikli” demek, failin, suç hedefini *korunan özelliklere* dayanarak seçmesi demektir.

“Korunan özellik”; “ırk”, din, etnik köken, dil, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, engellilik, sağlık statüsü ve benzeri bir toplumsal kesim tarafından paylaşılan temel veya çekirdek özelliktir.

Nefret suçunun hedefi, korunan özellikleri paylaşan bir grupla bağlantısı olan bir birey, birden fazla sayıda birey veya mülk olabilir.

Çoğu Avrupa ülkesinde ulusal ceza kanunlarına göre suç sayılan eylemler

Kategori	Alt Kategori	Tarifi
1. Cinayet		<ul style="list-style-type: none"> Bir bireyin hayatını kaybetmesine sebep olan tüm saldırı biçimleri
2. Aşırı fiziksel şiddet		<ul style="list-style-type: none"> Bir bireyin fiziksel zarar görmesine sebep olma potansiyeline sahip tüm saldırı biçimleri Örneğin kundakçılık veya Molotof kokteyli atılması gibi bir mülke yönelik olarak gerçekleştirilen ve o mülkte yaşama, o esnada mülkü ziyaret etme gibi gerekçelerle söz konusu mülkün içerisinde bulunan insanları öldürme potansiyeline sahip tüm saldırı biçimleri Bombalı mektup da dâhil bombalar. Buna patlayan veya etkisiz hale getirilmiş, bu nedenle de hayati tehlike arz eden tüm uygulanabilir/filizlenebilir bombalar dâhildir. Bu kategori ayrıca yapılan incelemede yanlış kurulduğu ve dolayısıyla bozulduğu anlaşılabilir göndericisi tarafından filizlenebilir olması hedeflenmiş tüm cihazlar dâhildir. Adam kaçıрма Ateş etme Silahla veya zarar vermek için kullanılacak bir objeyle saldırı
	Cinsel saldırı	<p>Cinsel şiddet eylemleri mağdurun hayat arkadaşı (evli veya değil), eski hayat arkadaşı, aile üyesi veya aynı evi paylaştığı kişi tarafından gerçekleştirilebilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tecavüz¹³. Cinsel saldırı¹⁴. Yardım sunan bir profesyonelce cinsel istismar, bir başka deyişle yardım sunan bir profesyonelle (doktor, terapist, sağlık görevlisi, öğretmen, rahip, profesör, polis memuru, avukat, vs.) bir müşteri/hasta arasındaki tüm cinsel iletişim biçimleri. <p>İstenmeyen cinsel girişimler, cinsel iyilik talebi ve cinsel doğanın sözlü veya fiziksel olarak ortaya konması da dâhil cinsel taciz.</p>
3. Saldırı		<ul style="list-style-type: none"> Bir veya birden fazla insana bir obje fırlatma, objenin hedefi bulmadığı vakalar da dâhil. Bir veya birden fazla insanı hedef alan ve hedeflerin hayatları için tehlike arz etmeyip ciddi olmayan tüm fiziksel saldırı türleri. Bu, alt seviye saldırıları içerir. Saldırı girişimi, meşru müdafaa veya mağdurun kaçması nedeniyle başarısız olan saldırıdır.
4. Mülke zarar		<ul style="list-style-type: none"> Mülkü hedef alan ve hayati tehlike arz etmeyen tüm saldırı türleri. Buna küfürlü sloganla veya işaretle boyama veya mülke çıkartma veya poster yapıştırma veya grafiti uygulaması veya mülk sahibi ve LGBTİ toplulukları arasında bir ilişki sezildiği için mülkün özellikle hedef alındığının belli olduğu noktalarda mülke hasar verme de dâhildir. LGBTİ topluluğu üyelerinin arabalarına veya diğer kişisel eşyalarına, bu sebepten ötürü hedef alındıklarının belli olduğu noktalarda zarar verme.

13 Tecavüz; vajinal, anal veya oral penetrasyon da dâhil olmak üzere zorla cinsel ilişkiye girilmesi eylemi olarak tanımlanabilir. Penetrasyon bir uzuv veya bir objeyle olabilir. Tecavüz mağdur ları tehditler veya fiziksel araçlarla ilişkiye zorlanabilir. Herkes tecavüz mağdur olabilir; kadınlar, erkekler veya çocuklar, heteroseksüel veya eşcinsel.

14 Cinsel saldırı; tecavüze veya tecavüz girişimine varmayan, istenmeyen cinsel temas olarak tanımlanabilir. Buna cinsel anlamda dokunmalar ve kucaklamalar da dâhildir.

5. Kundaklama		<ul style="list-style-type: none"> • Hayatı tehdit eden hiçbir unsurun olmadığı bir noktada mülkte kasten yangın çıkarma eylemi, örneğin saldırı esnasında binada kimse yaşamıyorsa. • Başarısız girişimler, örneğin ateşin tutuşmadığı veya kundakçının rahatsız edildiği noktalar
6. Tehditler ve psikolojik şiddet		<ul style="list-style-type: none"> • Tüm açık ve spesifik tehditler, sözlü veya yazılı. Eğer tehdit açık ve spesifik değilse vaka kötü niyetli davranış olarak kaydedilebilir. • Aldatmaca olduğu anlaşılan bütün “bombalar”. Buna gerçek bir cihaz gibi görünecek şekilde tasarlanmış ancak kullanılabilir olması hedeflenmemiş her şey dâhildir, örneğin patlayıcı malzeme içermeyen bir düzenek. • Takip, istenmediği halde tekrar eden iletişimler de dâhil (telefonla arama, e-posta, mektup, beklenmedik zamanda ortaya çıkma, vb.), bireyi bekleme amacıyla bir yerde durma veya bireyi izleme, bireyi ve/veya aile üyelerini tehdit etme • Bireyin LGBTİ topluluğu mensubu olduğunu halka, kişinin aile fertlerine veya çalıştığı yerdeki kişilere açıklama iddiasıyla şantaj yapma • Özgürlüğün kısıtlanması (örn: kişiyi kilitlemek) • Karalama, örneğin kişinin LGBTİ kimliğini ifşa etme. • Zorbalık (örn: okulda, işyerinde)

Önyargı saikiyle gerçekleştirilen diğer olaylar (7’nci kategori)

Bu olaylar, ulusal ceza hukukuna göre suç olarak sayılabilir veya sayılmayabilir. Bu maddeler, LGBT-fobik unsurlar içerdiğinden izlenmesi önem taşır.

Kötü davranışlar	Nefret söylemi	<ul style="list-style-type: none"> • Bireylerin hedef alındığı sözlü saldırı. Yüz yüze veya telefonla yapılabilir. Yanlışlıkla LGBT toplumuna üye olmayan bireylere yönlendirilen ve bu bireyler tarafından duyulan konuşmaları da kapsar. • Bireylerin hedef alındığı yazılı saldırı. Eposta, telefon, SMS, ve sosyal medya (Facebook, Twitter vb.) veya hedefli mektupları da (belirli bir bireye veya birey hakkında yazılan mektuplar) kapsar. Bireylere gönderilen LGBT topluluğu veya bireyler hakkında hakaret dolu yorumlar içeren yazılı belgeleri de kapsar. Alıcı bireylerin LGBT toplumundan olup olmaması bu bağlamda önem teşkil etmez. Hakaret içeren broşürlerin, epostaların veya diğer yayınların kitlelere gönderilmesi ise Literatür kategorisinde ayrıca ele alınacaktır. • Bireylerin hedef alınmadığı sözlü ve yazılı kötü davranışlar (belirli bir kişiye yöneltilmeyen genel homofobik ve transfobik yorumlar). İnternet ve sosyal medya aracılığıyla gerçekleştirilen davranışları da kapsar. • Kamuya yönelik nefret söylemleri (örneke, politikacıların konuşmaları)
	Literatür ve müzik	<ul style="list-style-type: none"> • Seri üretim sonucu hazırlanan ve birden fazla alıcıya yollanan hakaret içerikli literatür ve müzik. Bu kategori, bireysel nefret maillerinden ziyade, kitlelere yönelik mailleri kapsar. Bireylere yönelik nefret mailleri, (içeriğine bağlı olarak) Kötü davranışlar veya Tehdit bölümlerinde ele alınmıştır. • Alımlayıcının LGBT toplumuna üye olup olmamasından bağımsız olarak, kendiliğinden hakaret içeren literatür.
Ayrımcı olaylar		<ul style="list-style-type: none"> • Suç olarak değerlendirilmeyen her türlü ayrımcı olay

Mevcut rapor Uluslararası Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve Interseks Derneği'nin (ILGA) Avrupa bölgesini teşkil eden ILGA-Avrupa tarafından desteklenen **Homofobik ve transfobik şiddetin raporlanmasını artırın** projesinin bir çıktısıdır. Projenin hedefi Avrupa'daki lezbiyen, gey, biseksüel, trans veya interseks (LGBTİ) sivil toplum örgütlerinin, homofobik veya transfobik nefret suçlarını ve vakalarını daha kalıcı ve sürekli şekilde izleyip rapor etmelerini sağlayacak becerilerini güçlendirmektir.

ILGA-Avrupa 2012'de bu çalışmayı hazırlamak için uyumlulaştırılmış bir veri toplama metodolojisi geliştirdi. Metodoloji; uluslararası standartlar ile Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi (ODIHR) tarafından hazırlanmış Nefret Suçları Yıllık Raporu¹⁵ göz önünde bulundurularak Avrupa çapında yapılan sunumların değerlendirilmesi ve ILGA-Avrupa'nın katıldığı **Gerçeklerle Yüzleşmek! Nefret suçlarını görünür kılmak** projesi¹⁶ gibi geçmiş deneyimlerle elde edilen uzmanlıklar üzerinden yapılandırıldı.

Homofobik veya transfobik şiddetin raporlanmasının artırılması etkinliği 2013'te başladı. ILGA-Avrupa Belgeleme ve Savunuculuk Fonu, Hollanda Hükümeti'nin desteğiyle Bosna Hersek, Yunanistan, İrlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Moldova, Polonya, Portekiz, İspanya, Türkiye ve Ukrayna'daki 12 ulusal ve yerel sivil toplum örgütüne özel kaynaklar sundu. Bu sivil toplum örgütleri daha önce ILGA-Avrupa tarafından geliştirilmiş olan metodoloji üzerine eğitimlere tabi tutuldular ve karşılaştırılabilir veriler üretebilmek adına bu yöntemi uygulamayı taahhüt ettiler.

Veri toplama ve yayınlama etkinliklerinin, mevcut projenin kapasite geliştirme yönünün de desteğiyle, gelecekte daha profesyonel ve sürdürülebilir temeller üzerinden geliştirilmesi bekleniyor. ILGA-Avrupa'nın metodolojisi, bu pilot girişimin ardından daha fazla sayıda LGBTİ sivil toplum örgütünün kullanımına sunulabilecektir.

15 <http://www.osce.org/odihr/108395>

16 <http://www.ceji.org/facingfacts>

